

Volume 5

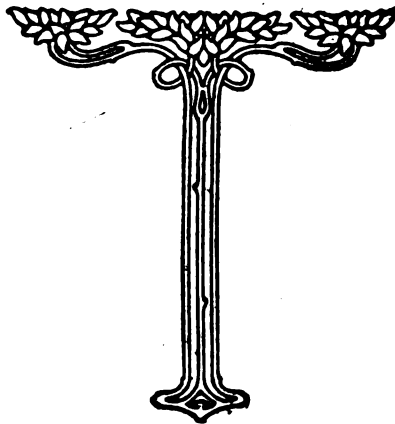
July, 1909

Number 6

Amerika Esperantisto

A Monthly Magazine of the
International Language

ESPERANTO

American Esperantist Company
235 Fortieth Street
CHICAGO

Price, Ten Cents

Per Year, One Dollar

Digitized by Google

AMERIKA ESPERANTISTO

WITH WHICH IS COMBINED

THE AMERICAN ESPERANTO JOURNAL

Entered as Second-Class Matter October 1, 1907, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879

Direktoro **ARTHUR BAKER** Managing Editor

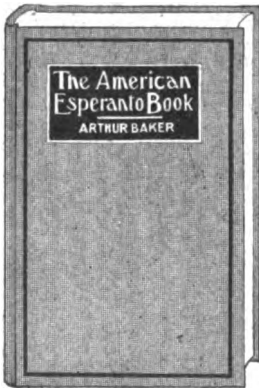
TERMS OF SUBSCRIPTION Per year in United States and Mexico, one dollar. In Canada, \$1.15. In other countries, \$1.25	KONDIĈOJ DE LA ABONO Jara Abono, spesmiloj 2.05 en Usono kaj Meksiko. En Kanado, Sm. 2.30. En aliaj landoj, Sm. 2.55
ADVERTISING RATES Our rates are lower, in proportion to circulation, than those of any other Esperanto publication. Send for schedule.	PREZOJ DE REKLAMADO Proporcie al la disvendado, niaj prezoj estas pli malkaraj ol tiuj de iu alia esperantista eldonaĵo. Petu tarifkarton.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY 235 Fortieth St. CHICAGO

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK

The Standard Compendium. First edition issued, July 1907
Thirty-Eighth Thousand, January 1909.

CONTENTS

- Pronunciation:** Clearly explained, with keys and exercises. No teacher needed.
- Grammar:** The original international rules, with translation; a careful analysis from the viewpoint of the person of moderate education.
- Exercises:** Forty-two standard international exercises, by Dr. Zamenhof, author of Esperanto. Each has vocabulary, notes and translation.
- Vocabularies:** Esperanto-English, complete, 76 pages; English-Esperanto, selected, 54 pages.
- Total, 320 pages. Heavy English finish paper, specially milled for us. Extra green cloth binding, white stamped

PRICES AND CLUBBING COMBINATIONS

Single copy, postpaid, \$1.00; with year subscription to magazine, \$1.50.
Five copies, express paid, \$3.75. The combination in clubs of five or more, at \$1.20.

SPECIAL PREMIUM EDITION

Same plates as cloth edition, narrow margins, thin bible paper, paper cover; weight, 4 oz.
FREE with each subscription to *Amerika Esperantisto*. Five or more, at 75c.

Clubs, Classes and Agents who have made an initial wholesale order are allowed wholesale rates on subsequent orders, any quantity. **Dealers** receive wholesale rates for any purchase.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY CHICAGO
Publishers and Importers 235 East Fortieth Street

The Longfellow Cottages

138 Roberts Avenue

Chautauqua, N. Y.

The Longfellow Cottages are among the most popular cottages on the grounds, fronting park and flower gardens. Electric lights and baths. The house is well equipped for a large number of guests, and we are making arrangements for many Esperantists during the summer and National Convention. Write for rates and rooms.

MR. and MRS. J. C. SCOTT, CHAUTAUQUA, NEW YORK

THE AMERICAN SCHOOL OF ESPERANTO

CORNER LANGLEY AVENUE
AND FORTIETH ST.
CHICAGO

First and Best **CORRESPONDENCE SCHOOL** *of the International Language*

The complete course gives preparation more than adequate for passing the Advanced Examination of the E. A. of N. A., giving a most thorough training on syntax and style.

Send for Circulars

We are correcting and criticising manuscripts, answering questions on vocabulary, grammar, syntax, for some of America's best writers. Can we not assist you?

Rates furnished upon application

Manager

EDWIN C. REED
Sec'y and Chief Examiner
E. A. of N. A.

Secretary

IVY KELLERMAN, A. M., PH. D.
(*Phi Beta Kappa*)

BOOK LIST

Address all orders to American Esperantist Co., 235 East Fortieth Street, Chicago. Only books in stock June 18th are listed.

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK. \$1.00

Paper Edition, with Subscription, Free
In the first fifteen months after its publication more copies of this book were sold in America alone than the total circulation of the next most popular book in Great Britain and America during four years. The British Esperantist reviewed it as "the best manual yet issued." The April 1908 "Revuo" says: "There is in no country an Esperanto book better printed, with cleaner type, or on better paper than this elegant book. . . . Everything is carefully arranged. . . ." It contains 76 pages discussion of the grammar, with examples, 114 pages of the Zamenhof Exercises with translations and notes, and 130 pages Esperanto-English and English-Esperanto vocabularies. Bound in extra cloth. The Premium Paper Edition is printed on thin bible paper, paper cover

Five copies (cloth) prepaid 3.75
Book with Subscription, year 1.50
With Six-Months' Subscription 1.25
Year Combination in fives or more 1.20
Six Months Combination, fives or more .. 1.00

Our agents, dealers and clubs may buy in less than fives at the reduced rate. Anyone may become an agent by making an initial purchase of five or more

Paper Book and Yearly Subscription 1.00
Five or more, rate of ..... .75

Paper Book and Six Months' Sub. .... .50

This last combination is sold at a discount of 25 per cent to dealers and agents, and to clubs which act as dealers, charging their members full price. When cash accompanies order, paid subscription cards will be sent with premium books

Special Terms for American Esperanto Book

Esperanto Clubs can have shipments of The American Esperanto Book, either binding, subject to payment when sold. Dealers and agents must remit with order. But dealers, agents or clubs may return unsold copies and receive credit or cash refund, less transportation charges. Get your book dealer to put in a small stock on these terms

Abatejo de Westminster \$0.15
(Irving—O'Connor)

Advokato Patelin (Evrot) ..... .25

Angla Lingvo Sen Profesoro ..... .30
(Bernard—Moch)

Aladin; au, La Mirinda Lampo ..... .20

Anatomia Vortaro ..... .45

Antaŭdiro (Stewart) ..... .20

Aspazio (Svjentokovski—Leon Zamenhof) .75

Avarule (Moliere—Meyer) ..... .25

Bardell Kontraŭ Pickwick ..... .20

Brazilio (Backhauser) ..... .35

Bukedo (Lambert) ..... .65

Boks kaj Koks (Morton—Stewart) ..... .20
A one-act comedy for 2 men and 1 woman

Chio—A set of fifty cards, each containing forty Esperanto words, with directions for playing a number of interesting games. By Winifred S. Stoner. Combines amusement with an excellent memory exercise. Printed on playing-card enameled bristol, round-cornered and packed in a neat carton. Post free for ..... .50

Chu Li? (Dro. Vallienne) 1.20

Cikado che Formikoj ..... .20
(Grupo de Chaumont)

Cox Grammar and Commentary 1.00

An exhaustive treatise, too elaborate for beginners, but should be in the hands of every writer, teacher and serious student. Cloth, 357 pages

Esperanto in Fifty Lessons ..... .50

A conversational method, by Edmond Privat

Dictionnaire Esperanto-Francaise ..... .60
(de Beaufront)

Diversajhoj (Lallemand kaj Beau) ..... .45

Don Juan (Moliere—Boirac) ..... .45

Du Mil Novaj Vortoj ..... .45

Dutch-Esperanto Text-Book ..... .25

Edzigo Malaranghita (Inglada) ..... .20

Elektitaj Fabeloj de La Fontaine ..... .25
(Valliant)

Esperanto Teacher (Helen Fryer) ..... .25

Eneido (Virgilio—Vallienne) ..... .90

English-Esperanto Dictionary ..... .65
By O'Connor and Hayes (The large book is known as the Rhodes Dictionary). Contains about 12,000 common English words, with Esperanto translation; 200 pages, press-board cover

Rhodes English-Esperanto Dictionary 2.00

Elektitaj Fabeloj de Fratoj Grimm ..... .55

Esperanto-English Dictionary (Motteau) .65
The only such dictionary published; contains practically all Esperanto roots, with examples of applied suffixes

Esperanta Sintakso (Fruictier) ..... .45

An international text-book, wholly in Esperanto

Esperantaj Prozaĵoj (dudek verkistoj) ... .75

Esperantista Peshkalendare (M & B) ... .35

La Faraono (three volumes) 2.05

La Faraono (any one volume) ..... .70

Frazaro ..... .45

First Reader (Lawrence) ..... .25

French-Esperanto Text-Book ..... .25

Fullstaendig Laerebog i Esperanto 1.00
(Dano-Norwegian Text-Book.)

Fundamento de Esperanto (Paper) ..... .60

Fundamento de Esperanto (Cloth) ..... .90

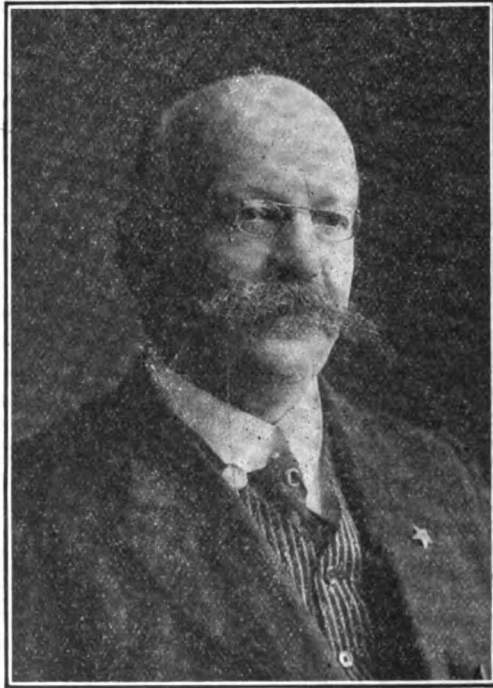
Fundamento de Esperanto is the official basis of the language, containing the Ekzercaro of Zamenhof, with vocabulary translated into French, English, German, Russian and Polish. The price of the five-language edition is quoted above. The book has also been adapted to other languages, each in a separate edition, as follows:

Fundamento de Esperanto (Greek) ..... .50

Fundamento de Esperanto (Italian)	.50	Primer of Esperanto (O'Connor)	.10
Fundamento de Esperanto (Spanish)	.50	Prozo kaj Versoj (Vincente Inglada)	.60
Fundo de l' Mizero	.25	Psalmaro	.75
Fundamenta Krestomatio (paper)	1.10	(Book of Psalms, tr. Zamenhof)	
Fundamenta Krestomatio (half-leather)	1.50	Pictorial Esperanto Course	.35
The standard literary style-book of Esperanto, commencing with simple exercises and grading up to translations from the classics. Recommended to every Esperantist who desires to cultivate good literary style.		Poshkalendare (Fred)	.25
George Dandin (Moliere—Zamenhof)	.35	Rabistoj (Schiller—Zamenhof)	.65
Ifigenio en Taurido	.65	Rakontoj pri Feinej (Perrault—Sarpy) ...	.30
(Dresden Congress Play)		La Regho de la Montoj	1.05
Imenlago (Storm—Bader)	.25	A weird adventure story, with over 150 illustrations by Dore. Translation by Gaston Moch.	
Inter Blinduloj (Javal—Javal)	.60	Revizoro (Gogol—Zamenhof)	.50
Internacia Krestomatio (Kabe)	.40	Rip Van Vinkl	.25
Interrompita Kanto (Orzeszko—Kabe) ...	.25	Irving's "Rip Van Winkle" in a neat 32-page booklet	
An Introduction to Esperanto	.10	Robinsono Kruso (Defoe—Krafft)	.50
By Arthur Baker. Prepared especially for propaganda uses, and for persons who do not care to make a thorough study of the language. Fifteen copies, postpaid. \$1.00.		Rompantoj (Valjes)	.30
Jeso de Knabinoj	.20	Sentencoj de Salomono (Solomon—Zamenhof)	.45
Julio Cezaro (Lambert)	.60	The Book of Proverbs.	
Kantaro (Thirteen Songs for Quartet)	.25	Shi Klinighas Por Venki	.50
La Kaprino de Sro. Seguin	.05	Goldsmith's "She Stoops to Conquer," translated by Motteau. Cloth, 79 pages. Cast, 6 men, 4 women	
Kastelo de Prolongo (Dro. Vallienne)	1.20	Standard Course (Bullen) paper	.25
Kolorigisto Aerveturanto	.15	Standard Course; same, in cloth	.50
(Grupo de Monaco)		Standard Manual (Jelley), cloth, 50; paper	.35
Komercaj Leteroj	.20	Sub la Negho (Porchat—Borel)	.35
(Berthelot kaj Lambert)		The winter diary of a young mountaineer	
Komerca Sekretario (Sudria)	.20	Tria Kongreso	.50
Komunista Manifesto (Marx—Baker)	.50	Tri Unuaktaj Komedioj	.30
A famous document which has been translated into nearly all languages. Widely accepted as the basis of scientific socialism. English and Esperanto text on opposite pages with accurate alignment make it a desirable reading book for beginners. Cloth, 128 pages		One for 11 persons, one for 9, one for 6	
Konkordanco de Ekzercaro (Wackrill)	.35	Tutmonda Jarlibro Esperantista (1908) ..	.60
Kondukanto kaj Antologio (Grabowski) ..	.60	Tutmonda Anekdotaro (Unua)	.10
A book of graded exercises, literature, etc.		Anecdotes from the English, to be followed by collections from other nations; 32 small pages	
Kristana Esperanta Kantareto	.20	Universala Vortaro (Zamenhof)	.30
Kurso Tutmonda Lau Natura Metodo	.25	Unua Legolibro (Kabe)	.55
(Gasse)		Unua Protestant Diservo	.15
Kvar Evangelioj (Laisney)	.50	Ventego (Shakespeare—Motteau)	.75
Libro de Humorajo	.75	Verdaj Fajreroj (Frenkel)	.30
Lauroj	.65	Verkaro ĉe Devjatinin	.60
A collection of premium articles from "La Revuo"		Vivo de Jesuo (Renan—Gasse)	.70
Matematika Terminaro (Bricard)	.25	Virineto de la Maro (Zamenhof)	.45
Monadologio (Liebniz—Boirac)	.20	Vojagho Interne de Mia Chambr	.25
Muzika Terminaro (F. De Menil)	.20	(Meyer)	
Nevo Kiel Onklo (Schiller—Stewart)	.30	Vollstandiges Lehrbuch der Esperanto	.45
Ordo de Diservo (Anglican Church)	.20	Worterbuch Deutsch-Esperanto	.75
Pola Antologio (Kabe)	.60	Yiddish Text-Book (Bresler)	.25
Polish Text-Book	80.30	"Yiddish" is the language of the modern Hebrews, or Jewish race. Five copies of the Yiddish book postpaid for \$1.00.	
Polish Word-Book	.25		
Provo de Marista Terminaro	.50		
Poshlibro Internacia Por Aferistoj, Turistoj, ktp.	.60		
A collection of commercial information, exchange tables, etc.			
Paghoj el Flandra Literaturo	.45		
Predikanto	.25		
(Book of Ecclesiastes, tr. Zamenhof)			
One of the literary masterpieces of the language; an unanswerable argument of the merits of Esperanto			

ESPERANTO KEYS.

Foreign Languages, per copy, 2c; 100	1.25
Bohemian, French, German, Hungarian, Italian, Norwegian, Portuguese, Russian, Spanish	
Keys in English, 2c each; in lots of 25 or more, each	.01
No better propaganda matter is printed	
Write a letter to your friends, in Esperanto, enclosing a Key. He will be "tickled" to see how easily he can read it.	

PROFESSOR A. CHRISTEN

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA
(OFFICIAL PART)

Offices, 3981 Langley Avenue, Chicago

Edwin C. Reed, Secretary

Benedict Papot, Chairman Publications Committee

SECOND AMERICAN CONGRESS

The second American Esperanto Congress will take place at Chautauqua, N. Y., during the week of August 9-14, 1909. Following is the program as arranged to date:

SATURDAY, AUGUST 7.

Examinations for *Atesto pri Kapableco* and *Atesto pri Lernado*.

Informal gathering of Esperantists.

SUNDAY, AUGUST 8.

Church services conducted in Esperanto.

MONDAY, AUGUST 9.

Opening of the Congress, Auditorium, 11 a. m.

Raising the Esperanto flag, College Hill, 2 p. m.

Reception to governmental and educational delegates from U. S. Government, Universities, Colleges, State Superintendents of Education, Association of modern languages, etc. Higgins Hall, 3 p. m.

Esperanto Concert, Auditorium, 8 p. m. Mr. Alfred Hallam, musical director of Chautauqua Institution in charge.

Council Meeting E. A. of N. A., 8 p. m., Men's Club House.

TUESDAY, AUGUST 10.

Divisional Meetings of the Esperanto Association of North America and election of new councilors, 9 a. m.

Main address, Auditorium, 2 p. m.

Reception to delegates from religious and semi-religious organizations: Red Cross, Christian Endeavor Society, Theosophical Society, Peace Society, Good Templars, etc. Installation of new councilors, Higgins Hall, 3 p. m.

Amateur Theatricals, Higgins Hall, 8 p. m.

WEDNESDAY, AUGUST 11.

Esperanto Boat Ride on the large steamer, 9 a. m.

General Business Meeting, E. A. of N. A., Higgins Hall, 2 p. m.

Esperanto Play, Higgins Hall, 8 p. m.

THURSDAY, AUGUST 12.

Esperanto tramp through Great Ravine (Special car to Hog's Back.)

Reception to delegates from commercial or-

ganizations: Chambers of Commerce, Boards of Trade, Associated Press, Packers, Exporters, Importers, Railroads, etc., Higgins Hall, 2 p. m.

FRIDAY, AUGUST 13.

Business Meeting, Closing of the Congress, Higgins Hall, 2 p. m.

Informal Reception, Higgins Hall, 8 p. m.

SATURDAY, AUGUST 14.

Excursion to Niagara Falls, 7 a. m.

In addition to the general program as above several meetings for special objects are being arranged, and others will be, if sufficient request is made. Time and place of special and sectional meetings will be announced at the Congress. All correspondence relative to the congress should be with Prof. Benedict Papot, 298 S. Irving avenue, Chicago. Tickets for the Congress, including all entertainments, excursions, and the regular admission to the Chautauqua grounds, are placed at \$5.00. Tickets may be obtained direct from Chautauqua Institution, Chautauqua, N. Y. Special low rates are made by all railroads for round-trip tickets to Chautauqua during the season, and each Esperantist should plan his vacation so that he may be at the Congress.

IMPORTANT COUNCIL ACTION

The following resolutions have been passed by the Council:

The General Council of the Esperanto Association of North America hereby resolves that said association and its members should

(1) Use the language with foreigners.
(2) Support the *Amerika Esperantisto*; also if possible, one or more foreign Esperanto journals. This should be obligatory on every Esperanto club or group.

(3) Support the Academy and Lingva Komitato; but insist that these bodies should exert themselves, should show that they are alive, and should make use of all their rights and powers. Furthermore, insist that the United States should have a larger representation on these bodies, and that the new representatives should be appointed by the Esperanto Association of North America.

(4) Work for the establishment of a truly Representative Body, to be elected by the several National Associations. The delegates to this Representative Body should form the official part of the World Congresses, and their expenses should be paid by the National Associations.

(5) To prove that we are in earnest about these matters the General Council of the Esperanto Association of North America feel that they should initiate the movement by appointing a worker to represent the United States at the Barcelona Congress. Because of the short space of time between the Chautauqua Congress and that at Barcelona, and in order that the representative may be able to make preparations for the trip, the Council hereby appoints the Secretary-Treasurer of the Association as this official representative. His expenses must be paid. We therefore urge every member to send immediately such sums as each can afford to help in defraying this expense. If each member will feel that it is his duty to assist, whether by ten cents or ten dollars, we shall be able to carry out this plan.

To carry out this last section of the resolutions, it will be necessary to raise about \$250. The following contributions, to which it is hoped this appeal will greatly add, had already been subscribed at the time of going to press:

J. F. Twombly, Brookline, Mass.	\$50.00
Benedict Papot, Chicago	25.00
J. M. Clifford, Jr., Braddock, Pa.	2.00
J. W. Cheney, Washington, D. C.	1.00
Herbert Harris, Portland, Me.	5.00

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

Atesto pri Lernado

Stephen Hurley, Fairmount, N. D.
Robert R. McIntyre, Memphis, Tenn.

PASSED ADVANCED EXAMINATION

Atesto Pri Kapableco

Charles Froeding, Rockford, Ill.
Emil Karpowsky, Cleveland, Ohio.
Mrs. Annie H. McDermid, Fontanelle, Iowa.

VOTING POWER OF COUNCILORS

Up to June 2, and including the sixty-six new members listed in this number, the voting power of the Councilors is:

New England Division, Mr. J. F. Twombly	177
New York Division, Mr. Henry D. King..	115
Eastern Division, Mr. J. M. Clifford, Jr..	104
Capitol Division, Mr. J. W. Cheney.....	032
Southern Division	042
Ohio Valley Division, Mr. H. M. Scott....	113
Central Division, Mr. B. Papot	154
Prairie Division, Prof. G. H. Fracker.....	101
Southwestern Division, Mr. E. C. Reed....	030
Western Division, Prof. J. M. Dixon.....	115
Canadian Division, Mr. R. M. Sangster..	017

1,000

AMENDMENTS.

In accordance with Article XI. of the Constitution of the Esperanto Association of North America, notice is hereby given of proposed amendments which will come up for discussion at the Congress, August 9-14:

(1) *Plan for District Councils and Councilors; Amendment to Article IV, Section 1:* Strike out the word "and," and add at the end of the section the words "and district councilors." Add to the Article a section to read as follows: when twenty per-cent of the members in any district within a councilor division shall petition for such action, or when it is deemed advisable by the general council, sub-divisions within the general councilor divisions may be created by majority vote of the General Council. For each such subdivision district councilors shall be elected in manner provided for the election of General Councilors and these district councilors shall be the official representatives of the association within their respective districts, and have the same relation to the affairs within the general division that the General Councilors hold to the Association. In divisional conventions and administration the district councilors within a division shall form the district council, of which the General Councilor shall be ex-officio chairman, and each district councilor shall be entitled to one vote for each paying member in his district. Any business before the General Council, which deals especially with any one division, shall first be laid before the district councilors of such division, and their desires communicated to the General Council before action is taken.

Add a section to read as follows: Whenever the majority of the members wish, they may in any division or district organize a divisional or district association, giving same a distinctive state, county, or sectional name. Of such association the general or district councilor shall be the presiding officer. The divisional and district association may elect such other officers as they desire, may adopt such constitution and rules as they deem best, provided these do not conflict with the constitution or by-laws of the general association, or with the regulations adopted by the General Council.

Add to Article VII, Section 6, the following: The district councilor of any sub-division may in the same manner be removed from office upon petition of one-fifth of the members of his district.

(2) *Amendment to Article VI:* In Section 1, change the words "twenty-five cents" to "fifty cents." In Section 2, strike out "the sum of twenty-five cents per capita for each enrolled member" and insert "the sum of fifty cents per capita for each active member." Add a section to read as follows—Dues may be paid the district or divisional officers, who shall forward the correct proportion to the secretary. From each fifty cent fee the sum of ten cents shall be retained for divisional expenses, to be used by the divisional association, if such exists, or by the General Councilor if there is

no organization; the sum of fifteen cents shall be placed in the treasury of the district association, or at the disposal of the district councilor under direction of the General Council or divisional association. If the division is not organized, and has no district divisions, this district sum of fifteen cents shall revert to the treasury of the general association.

(3) *Amendment to Article XI*: Beginning at the second sentence, change it to read as follows:—Proposed amendment must be endorsed by at least fifty members and when so endorsed notice of the same giving full text of the proposed amendment shall be published in the official organ, etc.

(4) *Amendment to Article XI*: Add between the first and second sentence the following:—Any proposed amendment to the constitution shall be signed by at least two Councilors, or by at least twenty-five members of the association.

(5) *Amendment to Article VI*: Notice is hereby given of a proposal to add another section or sections to Article VI, providing for "sustaining" or "contributing" members or both who shall pay a fee of \$2, \$5, or \$10 a year, the exact names and amounts to be settled at the congress.

(6) *Amendment to Article VI*: Notice is hereby given of a proposal to add a section providing for "Life Members," at such fee as shall be determined at the congress.

(7) *Amendment to Article IV*: In section 1 after "vice-president" and before the word "secretary" add the words "Honorary Vice-presidents;" and add to the article a section to read: Persons who are interested in Esperanto but are not able to take an active part

in the work of the Association may be chosen by the Executive Committee as Honorary Vice-Presidents.

(8) *Amendment to Article VI*: In Section 2, strike out the word "Associations."

(9) *Amendment to Article VI*: In Section 2, insert at the end of first sentence the words "and in addition the sum of fifty cents annually as a registration fee."

(10) *Amendment to Article VI*: Add—Section 3. Associations representing a majority of Esperantists in any state, or division of this association, and known as a "State" or "Divisional" association shall pay annually in advance to the treasurer of this association the sum of \$2.00.

(11) *Amendment to Article X*: insert the following in place of present wording: Organizations devoting their time principally to the study of Esperanto and other organizations interested in the aims of this association may become affiliated with this association upon a basis to be decided by the General Council.

(12) *Amendment to Article VII, Section 3*: In paragraph 10, strike out the words "Wyoming, Utah, Colorado, Arizona, New Mexico;" and add a new paragraph creating a councilor division from these states to be known as the Rocky Mountain Division.

(13) *Amendment to Article III*: Designate the present article as Section 1. Add a section to read as follows: When any individual, organization, club, society or association belonging to this association shall be deemed to be no longer in sympathy with the aims and purposes of this association, membership in the association may be cancelled by a two-thirds vote of the General Council.

U S O N A K R O N I K O

PHILADELPHIA.

La Filadelfia Societo Esperantista sin prezentas kiel alian ilustraĵon de la viva povo de Esperanto, kaj en kelkaj cirkonstancoj imitas Berlinon. En Berlino kelkaj estroj de la societo forvadis, lasante Esperanton por la delegacia lingvo nomita Ido. Post kelkaj monatoj ili elkovis novan kaj multe dissimilan lingvon. En Filadelfio kvar estroj de la societo forlasis kaj forjuris sian laboron por Esperanto, deklarante ke ili estis estintaj dum kelkaj jaroj delogitaj kaj trompitaj simpluloj. Ili ankaŭ donis sian vageman fidon al "Ido," sed nun du el la ĉefaj Idistoj proklamas ke ili denove estas vidintaj fortan lumon kaj ke denove estas falintaj de iliaj okuloj la skvamoj, ili konfesas sin Roanoj—se vi ne komprenas Ro, lernu ke ĝi estas nova lingvo, kies aŭtoro diras pri ĝi: "It begins with the alphabet, forming its root words on the *a priori* or philosophic system, with a classification similar to that used in the science of mathematics."

La aŭtoro ankaŭ konfesas, ke li mem ne povas skribi aŭ paroli ĝin.

Sed la ĉefa punkto en kiu similas unu la alian Filadelfio kaj Berlino estas, ke en ambaŭ urboj la movado esperantista tute kaj forte prosperis post la forvago de la societestroj (Pri Filadelfio oni diru ke restas fidela Sro. Luders, kiu ĉeestis kelkajn internaciajn kongresojn kaj kiu plej bone el ĉiuj sciis kaj uzis la lingvon). Sro. Ege, nuna prezidanto de la societo, skribas ke ĝi havas pli ol sepdek kvin pagantajn membrojn.

Grandan helpon al la movado en Filadelfio donis kaj ankoraŭ donas la laboroj de Prof. A. Christen, la fama propagandisto el Anglujo, kiu antaŭ nelonge venis al Ameriko. Prof. Christen laboras per metodoj de li mem elpensitaj, kaj ke ili sukcesis estas evidente, ĉar li fondis grandan nombrom el la kluboj de Anglujo. Por la klerigo de tiuj kiuj ankoraŭ deklaras ke Esperanto estas malfacile lernebla, Prof. Christen donas kvar lecionojn, post kiuj granda pronporcio de la lernantoj povas kom-

preni la parolatan lingvon laŭ surpriza grado.

Prof. Christen faris en Majo paroladon por sociala klubo en privata domo, post kiu oni organizis klason kun pli ol tridek membroj. Poste li faris paroladon en la ĉioventa magazeno de Strawbright & Clothier, kiun la firmo mem reklamis kaj helpis per sia influo. Tie oni organizis ankaŭ grandan klason. Li estas farinta kelkajn aliajn paroladojn, kaj oni nun organizas klason por la estroj de diversaj fakoj en la ĉioventa magazeno de Wanamaker.

Amerikanoj povas ricevi bonan lecionon de Prof. Christen. Li tute rifuzas la rolon de apostolo aŭ misiisto, kaj ricevas rekompencan por siaj laboroj. El tio rezultas ke la homoj pli alte taksas liajn vortojn pro tio, ke ili pagis por ilin aŭdi! Estas en la homa naturo ne doni altan valoron al tio, kion oni povas ricevi sen rekompenco.

Prof. Christen estas nun okupata ĝis la 20^a de Junio, kaj post tiu dato li volas instrui Esperanton, se eble, en kelkaj lokaj "Chautauqua'oj." Estos bonega afero se tiuj Esperantoj, kiuj loĝas en la mezaj kaj pli orientaj ŝtatoj urĝos al la estroj de "Chautauqua'oj" la gravecon de kurso en Esperanto instruita de tiel eminenta kaj kompetenta esperantisto. Estas bone se ĉiuj kluboj kiuj pensas ĉu nun ĉu poste fari propagandan laboron laŭ granda skalo komunikos kun Prof. Christen, kies nuna adreso estas 217 South 17th Street, Philadelphia.

Pittsburgh.—La lasta kunsido de la sezono okazis en *Carnegie Institute* jaŭdon, la 3^a an de Junio. Pastro John H. Dietrich, de la Eklezio Reformita de Sankta Mark, faris paroladon pri: "Internacia Lingvo; Paŝo Antaŭen kaj Supren." Sro. J. D. Hailman parolis pri la tutmonda disvastigo de Esperanto, donante la plej novajn detalojn. Plej grava afero estas la decido alprenita de Kanceliero S. B. McCormick, de la Universitato de Pittsburgh, kaj anoncita ĉe festeno donita de la societestroj de la Esperantista Societo, t. e.—ke la Universitato akceptas Esperanton kiel temon regule studatan ĉe si, kondiĉe ke la Esperantista Societo trouv instruiston. Pri la citita festeno la *Pittsburgh Post* donas longan kaj interesan raporton, el kiu ni nur ĉerpas la jenan: "Esperanto kiel parto de la lecionaro de la Universitato de Pittsburgh estis promesita lastavespere de Kanceliero B. S. McCormick, dum tagmanĝo donita de la direkta komitato de la Esperantista Societo de Pittsburgh al eminentuloj de scienco kaj literaturo kiuj estas helpintaj al la propagando per publikaj paroladoj. Malzorgante pri la popola superstiĉo, dek tri viroj, reprezentantaj sciencon, literaturon, edukadon, religion kaj komercon en Pittsburgh kunvenis por doni ardaŭenpuŝon al la movado por internacia lingvo. Gastoj de honoro estis: Dro. John A. Brashear, Dro. S. B. McCormick, Dro. J. Leonard Levy, Dro. A. A. Hammerschlag, Urbestro Lee S. Smith, Joseph S. Myers, Rev. John H. Dietrich, kaj

Prof. J. B. Hench. La direkta komitato de la societo estas: H. W. Fisher, James McKirdy, K. C. Kerr, J. M. Clifford, Jr., kaj J. D. Hailman."

Boston.—La ĉiujara kunveno de la Bostona Esperanta Societo okazis la kvaran de majo. La societo voĉdonis unuanime ke Sro. J. F. Twombly daŭru esti prezidanto, sed li rifuzis. La societo elektis la jenajn: Prezidanto, Dro. D. O. S. Lowell; Vic-Prezidanto, Sro. Elliott Snow; Sekretario-Kasisto, Fino. M. L. Bibbey. Sro. J. F. Twombly daŭros esti la estro de la klasoj, kiuj okazas ĉiumarde vespere.

S. Framingham, Mass.—Oni raportas novan klubon ĉi-tie. Ĝi nun havas ses anojn, sed esperas rapide pligrandigi kaj baldaŭ aligi al la E. A. de N. A.

Portland, Me.—Je la dekkvara de Majo la Virinara Konsilantaro havis grandan publikan kunvenon por Paco kaj Arbitracio. Post la parolado de Pastro James L. Tryon el Bostono, Sino. W. P. Carr, ano de la ĉi-tiea Esperantista societo, paroladis pri Esperanto kiel helpo al mondpaĉo. Si interesigis multajn personojn, kiuj antaŭe ne atentis la aferon. Sro. Herbert Harris, sekretario de la societo, ankaŭ paroladis al multaj organizoj en ĉi-tiu urbo dum la vintro pasinta, kaj tre pligrandigis la intereson pri la lingvo en Portland. La anaro de la societo kreskis dum la jaro kvindek procenton, kaj la lernantaro duobliĝis.

Princeton, N. J.—Oni rimarkas en la *Princeton Press* ke je la 25a de aprilo nia samideano, Pro. George Macloskie de Princeton Universitato, predikis pri "The Gift of Tongue, or The Gospel of Esperanto."

Manchester, N. H.—La 12an de junio okazis epokfarinta kunveno en la urbo Manchester, New Hampshire. La Instituto de Artoj kaj Sciencoj, tre grava socia organizo de tiu urbo, kune kun la tiea Pionira Grupo de Esperantistoj, gastigis la "New England Esperanto Association." Ĉeestis multe da Esperantistoj de la ĉiuj anguloj de Nov'Anglujo, kaj la tuta afero estis ne sole granda sukceso, sed vere inspirajo, por la samideanoj, kaj taŭga fino al la agoj de la jaro. La ĉambroj luksaj de la Instituto estis bele ornamitaj, kaj krom la pli prozaj detaloj de la kunveno la "Pioniroj" preparis tre allogan programon de muziko, deklamoj k. t. p. La unua kunsido je la posttagmezo fermigis je la kvina, kaj la vizitantoj ĝuis aŭtomobilan vojaĝon tra la plej bela fabrikeja urbo de Nov'Anglo—eble de la tuta Usono. Je la oka rekunvenis la Asocio kaj oni aŭskultis la raportojn de la diversaj sekcioj de niaj ses ŝtatoj, kiuj estis tute kuragigaj. La taŭga fino estas kantado de esperanta traduko de nia amata "America." Eble la venontaj kongresoj ĉe Chautauqua kaj Barcelona estos pli grandaj, sed pli entuziasmaj estas neeble! Dum paco, dum milito, tra preskaŭ tricent jaroj Nov'Anglujo provizis kondukantojn al ĉiuj gravaj entreprenoj, kaj pri la esperanta afero si ne perdos sian reputacion. Fiksu vian okulon al Nov'Anglujo!

Springfield, Ohio.—Oni skribas ke, ĵus antaŭ la komenco de la libertempo estas fondita en unu Luterana kolegio klubo esperantista kiu havas pli ol tridek membrojn. Dum la venonta periodo oni havos regulajn klasojn por instruado en la lingvo. Per fotografo de la ĉefoj sendita al *Amerika Esperantisto* evidentas ke la klubo estas direktata de sanaj kaj bonaspektaj ĝejnuloj. La korespondanto estas Sro. C. F. Klinefelter, 2479 Lagonda avenue.

Cincinnati, O.—La sekretario de la Esperanto-Societo raportas ke la societo nun enhavas kvardek anojn, kaj tre prosperas. En la Klaso de la Progresintoj oni parolas nur en Esperanto. Novan kurson por komencantoj oni starigas ĉiudumonate kaj daŭrigas ĝin dum kvar monatoj. Prospero kreskas la libraro en la Biblioteko, kaj la societo starigis komitaton, kiu devas aĉeti novajn librojn por ĝi ĉiudumonate.

Austin, Minn.—Je la 24a de majo la Esperanta Stelo Klubo donis festenon al la anoj de la Pionira Esp. Klubo ĉe Gesroj. Banfield. Tridek personoj ĉeestis. Oni estis ornaminta la tablojn, verde kaj blanke per diantoj kaj smilakso. La prezidanto, Dro. Daigneau, bonvenigis la gastojn, kaj Pastro Knopf respondis per bonelektitaj paroloj. Pro. George A. Franklin, intendantato de la urba lernejoj, ankaŭ unu el la honoraj vic-prezidantoj de la Esperanta Stelo, parolis pri la estonteco de Esperanto, kaj pri la tempo kiam oni enmetos ĝin en la publikajn lernejojn. Post la festeno, estis deklamo en Esperanto de Fino Marcia Daigneau (la plej juna klasano), muziko, kantado, kaj diskutado pri la Esperanta movado. Oni atendas ke en la aŭtuno la du kluboj kunlaboros kaj starigos novan klason.

Evansville, Ind.—Oni diris ke estos ĉe Chautauqua reprezentantoj el Evansville, Terre Haute, kaj aliaj Indianaj urboj. Sino. Stoner, la elpensinto de Ĉio, aranĝis novan ludon, kiun oni nomas "Roman History in Play," kiun ŝi uzas en siaj progresaj klasoj.

Colorado Springs, Colo.—La ĉiujara kunveno de la Colorado Esp. Asocio okazis ĉi-tie je la 21a de Majo, delegitoj el diversaj partoj de la ŝtato ĉeestis. Oni iom ŝanĝis la konstitucion por kolekti sufiĉan aneĉpagon kaj devigi ke ĉiu ano fariĝu ano de la E. A. de N. A. La ŝtata konsilantaro voĉdonis por nova apartaĵo de la nacia asocio, kiun oni nomu "Rocky Mountain Division." En Denver estas nun du novaj kluboj, kies anoj aliĝis al la E. A. de N. A. Jen la oficistoj de la Colo. Esp. Asocio por la venonta jaro: Prezidanto, James Underhill, Ph. D., el Idaho Springs; Viceprezidanto, Julius Eckhart, Denver; Kasisto, Kenneth M. Smith, Colo. Springs; Sekretario, W. G. Adams, Denver; Korespondisto, Pro. F. H. Loud, 1203 N. Tejon Street, Colorado Springs, Colo.

Chicago.—Dro. Millican, usona konsulo por la T. E. K. A., transloĝiĝis al Fairlee, Ver-

mont, kaj tien devas sendi leterojn la esperantistaj kuracistoj. Kiel loka reprezentanto de la T. E. K. A. oni nomis Dron. J. H. Salisbury, 103 Dearborn Avenue, Chicago. La loka societo, post elekto de nova estraro, ĉesis kunveni ĝis Septembro.

Barnesboro, Pa.—Laŭ anonco de la *Sankt-toun Normal School* oni sciigas ke Sro. A. A. Earle instruos Esperanton dum la oksemajna kurso.

Wheeling, W. Va.—Je la 3a, 4a, kaj 5a de Aŭgusto okazos la ŝiujara kunveno de la W. Va. Esp. Asocio. Jen la programo:—

Mardo, Aŭgusto 3.

- 4.00 Afera kunsido de la W. Va. Esp. Asocio.
- 5.00 Parolado, "Kiel paroli Esperanton," James McKirdy.
- 7.30 Bonveniga Parolado de Urbestro Schmidt, kiun Esperanten tradukos H. M. Scott. Respondo—Pro. Brilles, kiun tradukos M. J. Gartner. Deklamato—Sino. Sherman. Parolado—"Kio estas Esperanto"—Sino. W. S. Stoner.

Merkredo, Aŭgusto 4.

- 4.00 Afera kunsido.
- 5.00 Parolado Esperanta de Konsilanto Clifford el Pittsburgh.
- 7.30 Solo—Sino. Flora Williams. Deklamato—Adaline Sherman. Paroladeto krajone ilustrita. "La elementoj de Esperanto"—Sino. Stoner. Esperanta Teatraĵo.

Ĵaŭdo, Aŭgusto 5.

- 4.00 Afera kunsido.
- 5.00 Parolado al Esperantistoj de Arthur Baker el Chicago.
- 7.30 Soloj—Sino. Williams kaj Sro. Scott. Deklamatoj—Fino. Stoner, Dro. Hamilton, kaj W. J. Gartner. Parolado—"Kial lerni Esperanton"—Arthur Baker.

Cleveland, O.—Je la 20a de majo okazis publika kunveno en ĉi-tiu urbo sub la patroneco de la Cleveland Esp. Societo ĉe la Woodland Biblioteko. Jen la programo:

- 1. Fortepiana Solo—Sino. Maude M. Foote.
- 2. Parolado de Bonveno—Prez. Emil Karpowsky.
- 3. Parolado—Esperanto kaj la Frateco de la Homaro—Rabeno Louis Wolsey.
- 4. Solo Voĉa—Juvela Kanto el Faŭst—Fino. Anna Goedhardt.
- 5. Parolado—Esperantismo en Eŭropo, kaj la Kongresa Urbo de 1909—Maro P. Jones, profesoro de Lingvoj en Case School of Applied Science.
- 6. Parolado—Tutmonda Progreso de Esperanto—Sro. H. S. Blaine.
- 7. Kanto—"Ameriko"—Ĝeanoj de la Societo.

LIST OF NEW MEMBERS FOR MAY

- NEW ENGLAND DIVISION.**
 Meserve, Miss Clara H., Portland, Me.
 Sanborn, Miss Emma, Portland, Me.
 Vogel, Prof. Frank, Jamaica Plain, Bradford.
- NEW YORK DIVISION.**
 Altkier, Stanislaw Joseph, M. D., Brooklyn.
 Robinson, James L., Brooklyn.
 Heston, Eber H., Jr., Poughkeepsie.
American Hebrew Society.
 Braggin, Abraham N., New York.
 Cohen, Edward, New York.
 Fruchtbaum, Morris M., Brooklyn.
 Goldentyer, Fred., New York.
 Odess, Samuel A., New York.
 Weinstein, Sam., New York.
- EASTERN DIVISION.**
 Pennsylvania.
 Christen, Arnold, Philadelphia.
 Gillilan, M. K., West Philadelphia.
 Knowlan, J. Fred., Philadelphia.
 Allen, Miss Harriette Adelle, Wilkinsburg.
 Ralston, Miss Eleanor, Wilkinsburg.
 Neeld, Almos A., Pittsburg.
 Cramer, Miss Fanny Dresser, Bradford.
 Jifkins, Mrs. Jessie, Bradford.
- Paris, Mrs. Gertrude E., Bradford.
 Me.Shattuck, Mrs. C., Bradford.
 Straight, Persis Rosamond, M. D.
- CAPITOL DIVISION.**
 Evans, I. C. I., Washington, D. C.
- SOUTHERN DIVISION.**
 Wallace, Miss Elise, Jacksonville, Fla.
 South Carolina.
 Christensen, Neils, Beaufort.
 Sparkman, Robt. Stark, Columbia.
 Alexander, Miss Ruth Toy, Darlington.
 Alexander, Miss Serena D., Darlington.
 Wilds, Miss Annie Hart, Darlington.
 Charleston.
 Banov, Leon.
 Bernstein, Walter J.
 Cohen, David.
 Klang, Max I.
 Moore, Miss Dorothy.
 Pinkussohn, Leroy.
 Richardson, Miss Claire D.
 Rubins, Harry M.
- OHIO VALLEY DIVISION.**
 Carlock, F. D., Alexandria, Ohio.
- CENTRAL DIVISION.**
 Hickey, Dan T., Chicago.
 Key, Miss Mabel, Milwaukee.
 Suckow, Miss Minnie E., Milwaukee.
 Suckow, Miss Elsie L., Milwaukee.
- PRAIRIE DIVISION.**
 Cutting, C. E., Stewartville, Minn.
 Rosenthal, Dr. Sig., Java, S. D.
 Holmes, Dr. Abby V., Omaha, Nebr.
 Ure, Mrs. W. G., Omaha, Nebr.
- SOUTHWESTERN DIVISION.**
 Gallemore, Arthur T., Lewis, Kans.
 Harman, Denton W., Larned, Kans.
 Haigh, Joseph, M. D., Hennessey, Okla.
- WESTERN DIVISION.**
 Carroll, Burdine, Colville, Wash.
 Allen, C. J., Spokane, Wash.
 Foster, Cecil H., Spokane, Wash.
 McPhillips, Arthur, McMinnville, Ore.
 Denver, Colo.
 Dwille, Mrs. L. C.
 Fitch, Philip.
 Henderson, Mrs. Ruth.
 Laurie, Miss A.
 Oder, Mrs. Jessie.
 Olman, A.
 Schneider, Chas.
 Thomas, Rev. Henry.
 Wettengel, John.
- MISCELLANEOUS.**
 Rev. H. G. C. Hallock, Ph.D., 15 Peking Road, Shanghai, China.

PREPAROJ POR LA BARCELONA KONGRESO

Sroj. Carlo Bourlet kaj F. de Menil, eminentaj esperantistoj el Parizo, skribas la jenajn kuragigajn notojn pri la preparoj jam faritaj en Barcelono por la Kvina Kongreso:

Ni ambaŭ ĵus revenis el Barcelono, kien ni iris por ricevi sciigojn pri la venonta Kongreso.

Ni revenas mirigitaj, entuziasmigitaj, ĉar ni kun ĝojo konstatas, ke la tuta urbo Barcelona pretiĝas por fari al la Esperantistoj grandiozan akcepton.

La oficialaj cirkuleroj senditaj de la loka komitato, kiu pro modesteco ne povas laŭdi sian propran laboron, ne povas doni ĝustan ideon pri la grandeco de la rezultatoj jam akiritaj, kaj kiujn ni resumas ĉi-sube:

La reĝo de Hispanujo akceptis esti honora prezidanto de la Kongreso; tri ministroj kaj membroj de la reĝa familio akceptis esti protektantoj.

La urbestro voĉdonis 2,500 pesetojn por helpi al la reklamo de la Kongreso, sed tio estas nur malgranda parto de tio, kion faras la urbo; ĉar ĝi intencas organizi grandan luksan feston per oficiale akcepti kaj gastigi la kongresanojn.

La alveno de Dro. Zamenhof en Bar-

celono estos io ĝis nun ne vidita. Ĉiuj urbaj gvardianoj kaj municipalaj rajdistoj estos ĉe la stacidomo kun muzikistaro, akompanante la urban konsilantaron, la deputitaron, ktp.

Plie, la urbo metos je la dispono de la Kongreso la tutan Palacon de la Belartoj por solena malferma kunsido kaj por la balo.

La rektoro de la universitato liveros al ni la tutan Palacon de la Universitato kie okazos ĉiuj laboraj kaj fakaj kunidoj de la Kongreso.

La Komerca Ĉambro pruntedonos al ni la antikvan Halon en la Borso kaj la belegan salomon por la festo de la Floraj Ludoj, tiel ke tiuj festoj okazos en la sama loko kun la sama soleneco kaj dekoracio, kiel la enlandaj Floraj Ludoj, ktp.

Sinjoro Adria-Gval organizas mem teatran prezentadon de sia verko "Mistero de Doloro," kiu estos ludita de profesiaj aktoroj.

En Barcelona ekzistas 52 societoj esperantaj, kiuj enkalkulas almenaŭ 2,000 membrojn, kies lertecon en Esperanto kaj fervorecon por nia afero oni neniam tro povas laŭdi.

POR LA KOMENCANTO

ELEKTITAJ FABELOJ DE ESOPo

Tradukis *Lehmann Wendell*

La Parto de la Leono

La leono kaj kelkaj aliaj bestoj foje konsentis pace kunloĝi en la arbaro, egale partoprenante ĉiujn akirojn de la ĉaso. Unu tagon bela grasa cervo enfalis en kaptilon starigitan de la kapro, kiu tiam kunvokis la aliajn bestojn.

La leono dividis la cervon en kvar partojn. Prenante la plej bonan parton por si, li diris: "Tiu ĉi estas por mi, kompreneble, ĉar mi estas la leono." Prenante alian porcion, li aldonis: "Tiu ĉi ankaŭ estas la mia laŭ rajto—la rajto, se vi volas scii, de la plej forta." Fine, flankenmetante la trian parton: "Tiu estas por la plej brava," li diris; "kaj pri la restaĵo, tuŝu ĝin se vi kuraĝas."

Forteco faras rajton.

La Cervo ĉe la Lageto

Cervo, trinkante el klara lageto, admiris la belan rebrilon de siaj etendantaj kornbranĉoj, sed li forte malplaĉiĝis pro la maldika kaj mallerta vidiĝo de siaj kruroj.

"Kia glora paro da branĉantaj kornoj!" li diris. "Kiel gracie ili pendas super mia frunto! Kia bela mieno ili donas al mia vizago! Sed pri miaj tregege maldikaj kruroj, mi korege hontas pro ili."

La vortoj apenaŭ eliris el lia buŝo kiam li vidis kelkajn ĉasantojn kaj hundaron proksimiĝantaj. Liaj malestimataj kruroj baldaŭ metis lin malproksime de la persekutantoj, sed kiam li eniris en la

arbaron, la kornbranĉoj implikiĝis ĉi-maniere, tiel ke la hundoj baldaŭ atingis lin kaj lin mortigis.

"Simplanimulo mi estas," li spiregis per sia lasta elspiraĵo; "escepte pro tiuj ĉi mizeraj kornbranĉoj miaj kruroj estus savintaj mian vivon."

Beleco povas havi beletajn foliojn kaj maldolĉajn fruktojn.

Jupitero kaj Kamelo

La kamelo foje plendis al Jupitero ke li ne estis tiel bone provizita kiel li devus esti por defendo kaj ofendo. "La bovo," diris li, "havas kornojn; la porko dentegojn; kaj la leono kaj tigro timegindajn ungegojn kaj kojnajn dentojn kiuj kaŭzas, ke oni ĉie timu kaj respektu ilin. Mi, aliparte, devas toleri la insultojn de ĉiuj kiuj volas min insulti."

Jupitero kolere diris al li ke se li nur pripensus, li vidus ke al li estis donitaj kvalitoj posedataj de nenia alia besto; kaj ke, kiel puno pro lia malsaga plendo liaj oreloj estos mallongigataj.

Homo ne ĉiam scias tion, kio estas por li plej bona.

La Koko kaj la Juvelo

Malsata koko, ungratante por nutraĵo inter la pajloj en la garbejkorto, okaze elturnis juvelon. Sentante tute certe ke ĝi estas io multekosta, sed ne sciante bone kion fari je ĝi, li alparolis ĝin kun mieno de afekta saĝeco:

"Vi estas tre bela, sendube, sed vi tute ne estas agrabla laŭ mia gusto. Por mia parto mi plivolus havi bonan horderon ol ĉiujn juvelojn de la mondo"

Io havas valoron nur laŭ sia utileco.

LITERATURO

LA MAGIO DE FIDELA LABORO

ARTHUR BAKER

EN la kvardeka jaro de sia regado Bimluŝ, reĝo de la granda Lando Transmonta, enuiĝis je la vivo. Kiam oni estas estinta dum kvardek jaroj reĝo sen konkuranto, oni povas elĉerpi ĉiujn ordinarnajn metodojn por la amuzado. Kaj tion Bimluŝ (la pacon de Oziris al lia spirito!) estis farinta. La historiisto estis longe kaj vigle leginta al li rakontojn plej verajn pri liaj reĝaj praavoj, ĝis Reĝo Bimluŝ enuiĝis kaj ordonis ke la ĉefa ministro eltranĉu al la historiisto la langon. La poeto estis skribinta kaj leginta milojn da versoj pri la gloro kaj beleco kaj forto de Reĝo Bimluŝ. La poeto daŭris multe pli longe ol la historiisto, sed en la fino de la finoj ĉio fariĝas enuiga, kaj la reĝo ŝtopis per spado la gorgon de la poeto.

Tutsame okazis pri la aliaj amuzaĵoj pri kiuj la homa koro ĝojegas, sed en kiuj sole la reĝoj povas sin indulgi sen limo kaj sen malhelpo. Bimluŝ portigis al si el ĉiuj partoj el sia regno kaj eĉ el eksterlande famajn kuiristojn, kaj ili kuiris por la reĝo la plej ravajn manĝaĵojn. Ĝis preskaŭ ekkrevo Bimluŝ manĝadis kaj englutadis, sed tio ankaŭ fariĝis tediĝa kaj unu tagon li ordonis al la ĉefa militisto ke li kuiru la kuiristan ĉefon en lia propra bakejo. Li sendis grandan armeon en malproksiman landon por la sola celo reporti al la reĝo la plej ardajn vinojn kaj likvorojn. La reĝo trinkegis, kaj ĉiuj korteganoj aplaud-

egis, deklarante ke neniu alia reĝo en la mondo povus malplenigi tiel grandan pokalon. Oni alportis porkidon kaj metis ĝin sur la tronon kaj Bimluŝ kaj ĉiuj korteganoj genuis antaŭ ĝi. Bimluŝ ordonis plenigi la banejon per vino, kaj kun la gekunuloj de la kortego li naĝis en vino, dum sklavoj gardis ilin kontraŭ droniĝo. Eĉ tiaj paradizaj plezuroj sengustiĝis post kelkaj jaroj.

Oni elkaptis el ĉiuj partoj de la lando la plej belajn knabinojn. Dum ses monatoj oni banis ilin, kaj poste dum ses monatoj oni parfumis ilin. Vestite per la plej ravaj vestoj ili faris logajn dancojn antaŭ Bimluŝ, kaj el tuta cento da tiaj belaĵoj li elektis laŭ la reĝa kaj nekontraŭebla volo. Tio daŭris longe kaj pogrande, kaj la reĝo naskigis tiom da homoj kiom neniu el liaj praavoj naskigis, kaj ree ĉiuj akklamis kaj laŭdis Bimluŝ kiel la plej faman kaj gloran el ĉiuj reĝoj. Laŭfakte, en tiom da manieroj Reĝo Bimluŝ konstatis sian superhoman kaj superreĝan karakteron, ke la popolamaso deklaris, ke li estas nek homo nek ordinara reĝo, sed iu dio en reĝa formo kaj figuro. Tio plaĉis al la reĝo pli multe ĉar li jam enuiĝis je la virinaro kaj edzinaro, kaj li ordonis al la pastroj konstruigi templon por li. Tie li sidadis kun tia soleneco, kian homoj ŝatas en siaj dioj. La pastroj avertis lin, ke oni ne povas fari sukceson kiel dio, ne lasante la homajn ĝojojn. Tiam (des pli volonte ke li jam enuiĝis je ili) li ordonis ke oni konduku antaŭ li tricent el liaj virinoj, kaj oni senkapigis ilin kiel atesto pri la superhomiĝo de la

reĝo. La popolo laŭtege aprobis tiun noblan oferon, ĉar ĉe tricent virinoj de reĝo estas multe da imposto kaj elspezo.

Nun estas la kvardeka jaro de la regado de Bimluŝ, reĝo de la lando transmonta, filo de la suno kaj dio de la Transmontanoj. Li havas sepdekon da jaroj kaj li estas elĉerpinta ĉiun plezuron de la homoj, de la reĝoj, kaj de la dioj. Li forte enuas kaj sendas al la ĉefa pastro la vorton: "Venu!"

Kaj kiam venis la ĉefa pastro Reĝo Bimluŝ diris al li:

"Dum sesdek jaroj vi servis en la temploj la diojn. Ĉu estas kredinde, ke ili kaŝas al vi ian saĝon?"

"Reĝa moŝta," respondis la ĉefa pastro, "la dioj estas la dioj. Vi estas la reĝo de la tero, sed la finojn de la tero vi ne konas. Mi estas la ĉefa pastro de la dioj, sed la saĝon de la dioj mi ne konas. Se vi, reĝo de la tero, kaŝas sekreton kontraŭ viaj ministroj, des pli bone la dioj, regantoj de la tero kaj la ĉielo, devus sekretigi iom da scio al siaj pastroj. Jam vi enuis kaj lasis vian pretendon esti dio. Jam mi enuas kaj volas lasi mian propran pretendon esti intimulo de la dioj; ĉar la du pretendoj diferencas nur en grado, kaj neniel en karaktero."

"Sed mi ne volas fari kun vi teologian diskutadon. Mi nur volas ke vi konfesu ke vi estas la plej saĝa homo en mia regno."

"Se vi tion volas, mi konsentos ke, escepte je via reĝa moŝto, mi plej intime esploris la vojojn de la saĝo."

"Estas bone. Do aŭskultu! Mi, Bimluŝ la reĝo, jam elĉerpis kaj eluzis ĉiujn miajn proprajn metodojn por la amuzado. Mi enuas, kaj vi devos distri min per io nova. Via supera saĝo instruos vin pri tio. Se el via kapo vi ne povas elhavi unu novan ideon, ĝi ne plu utilas al vi, kaj pli volonte ol vidi vin

Sargita per senutila kapo mi ordonos al mia ekzekutisto ke li liberigu vin de ĝi. Mi, Bimluŝ la reĝo, estas parolinta. Iru kaj faru pripenson."

La ĉefa pastro bone komprenis la staton de la reĝa menso, sed ĉar li ne volis ŝajnigi, ke li sen pripensado konsilus ion al la reĝo, li foriris kaj restis dum kelkaj tagoj en ia templo. Poste li faris humilaĵojn antaŭ la reĝo kaj diris:

"Plej reĝa filo de la suno, ekzistas ankoraŭ al vi nur unu maniero vin amuzadi. Ĝi estas respektinda kaj antikva homa metodo. Oni donas la plejparton el sia vivo al petolaĵoj. Oni trinkas kaj mangas, oni ekziĝas laŭvole kaj naskigas idojn, oni ricevas la aplaŭdojn kaj akklamojn de la popolarĥaso; sed ĉe ĉio estas troeco, kaj la ĝuado mem detruas la povon ĝuadi. Nun restas por vi starigi librejojn kaj templojn. Tio estas la amuzado de maljunuloj kiuj estas eluzintaj la aliajn metodojn por sin amuzi. Tion faris la fama Ramzes en la centkvindek-tria jarcento, kaj tion faris la glora Andru kaj lia edzino, Karnegino, dum la ducent-dek-unua jarcento. Tion do faru vi. La reĝo sin amuzu per la arĥitekturo. Se mia konsilo iom valoras al vi, estas bone; se ne, mi estas parolinta mian lastan vorton."

Sed Bimluŝ la reĝo sentis preskaŭ ekstazon pro la penso pri nova (al li) rimedon por la amuzado. Li kunvokis ĉiujn regatojn kaj faris al ili la jenan paroladon:

"Mi, Bimluŝ la reĝo, plej glora, plej fama, la sankta filo de la suno, volas amuzadon. Bone vi scias, ke la mal-superaĵoj estis kreitaj por amuzi la superaĵojn. Vi lasis al mi enuiĝi kaj tial mi proklamas kondamnon al morto kontraŭ ĉiu el vi. Pretigu vi do cent milojn da grandaj korboj, kaj poste oni plenigos ilin per viaj sentaŭgaj kapoj."

La tuta regataro falis genuen kaj batis teren la fruntojn tiel forte kaj sincere ke la sono similis al nokta kurado de timigita bovaro. Ili ellasis ploregon laŭtan kaj larĝan kaj komencis manĝi la teron kiel signomontro pri sia submeto al la reĝa volo.

“Ĉesu!” kriegis la reĝo. “Viaj buŝoj ne taŭgas manĝi la sanktan teron antaŭ mia palaco: Sed sciiu vi, ke plaĉas al via reĝo prokrasti dum iom da tempo vian ekzekuton. Aŭdu la kondiĉojn. Mi estas decidinta ke de nun mi amuzos min per la arĥitekturo, kiel faris la fama Ramzes kaj la glora Andru. Mi dediĉas al la konstruado de temploj dek jarojn. Vi ĉiuj laboregu! Tiuj el vi, kiuj konstruos la plej gloran templon, ricevos pardonon kaj vivon el mia dekstra mano, kaj oron el mia maldekstra mano. Kaj ĉiuj el vi, kiuj konstruis aŭ helpis iamaniere en la konstruado de la malpli gloraj temploj, mi enfermos en tiuj temploj kaj bruligos kune kun la konstruaĵoj. Vi estas aŭdintaj la vorton de Bimluŝ, filo de la suno. Rapidu!”

Prokrasti dum dek jaroj la morton estas al ordinara homo meti ĝin preskaŭ ekster la penson. Reveninte hejmen la plimulto el la regatoj de Bimluŝ dediĉis sian liberan tempon al la fiŝkaptado kaj batis siajn edzinojn kaj infanojn laŭ la antaŭa kutimo. La reĝo ne koleris pri la prokrasto, ĉar li bone amuzis sin pensante pri la estonta plenumo de sia promeso. Tamen, post kelkaj monatoj juna viro marŝis tra la lando, kriante:

“Jen mi desegnis belan templon! Venu metiistoj kaj helpu konstrui!”

La homoj nemulte atentis lin, kaj post tuta jaro li ricevis aliĝon de nur malmultaj. Sed tio ne senkuraĝigis lin, kaj sterninte sian desegnaĵon sur tablo li komencis la laboradon, uzante la proprajn manojn kaj ricevante helpon de siaj kunuloj. En la sanktaj tagoj multaj

petolaj homoj vizitis lian laborejon. Ili faris tre interesajn parolojn.

“Ho, kia bela desegnaĵo!”

“Jes, sed tute neeble konstrui laŭ ĝi.”

“Fi! mia patro estas lakeo en la domo de arĥitekturisto, kaj mi promesas al vi, ke la unua vento forportus la tegmenton de tia templo. Ĝi tute ne estas scienca afero.”

“Bela ĝi estas! Sed tute ideala! Kaj vidu—nur dekdu personoj laboras je ĝi, kvankam dudek mil ne povus konstrui tian templon en dek jaroj!”

“Kiu estas la freneza arĥitekturisto?”

“Perseo estas lia nomo.”

“Mi neniam aŭdis pri li.”

“Nek mi!”

“Kaj li kuraĝas pensi ke sen famo, sen mono kaj sen metiistoj li povas konstrui la plej belan templon en la Lando Transmonta! Naive!”

Aŭdinte la dirojn de la kritikuloj dum li pasis portante ŝtonon, Perseo diris simple:

“Kiu ne volas nin helpi, tiu lasu nin labori pace.”

Dum kelkaj jaroj tio daŭris. Sed pro la beleco de la desegno kaj la senlaca laboro de Perseo kaj liaj kunuloj multaj metiistoj varbiĝis al ili, kaj anstataŭ dek du ili estis dek du miloj. La reĝo interesiĝis kaj la kleruloj vekigis. Ili havis kunvenojn kaj serioze interdiskutadis. Antaŭe la lertuloj de la arĥitekturo estis dirintaj: “Tri metroj da tia muro ne povus stari unu sur la aliaj.” Sed jam ĝis alteco de dudek metroj la muroj kreskis, kaj la belaj konturoj de la templo elstariĝis multe pli belaj, ol en la desegnaĵo.

Tiam ĉiuj memoris pri la vortoj de Bimluŝ, filo de la suno, ke li diris:

“Tiuj el vi, kiuj konstruos la plej gloran templon ricevos pardonon kaj vivon el mia dekstra mano, kaj oron el mia maldekstra mano.”

Venis multegaj al Perseo kaj petis lian permeson helpi en la konstruado. Ĉio iris rapidege kaj bonege. Sed inter tiuj kiuj venis estis kleruloj en malgranda nombro sed grandega memkonfido. Ili venis ne por labori, ĉar ili superis laboron, sek ili volis kritiki.

“Vi faris naivan pekon,” ili diris al Perseo, “desegnante tian grandan konstruaĵon ne petinte nian helpon. Estas tute neeble ke unu sola homo faru tian laboregon sen helpo kaj konsilo.”

“Mi respektas vian kritikon kaj dankas vian bonvolon, sinjoroj,” respondis Perseo. “Mi konfesas, ke la konstruata templo havas neperfektaĵojn, kaj se mi ree estus desegnonta, mi sendube farus ŝanĝojn.”

“Sed pro kio ne nun akcepti nian konsilon kaj helpon? Ni kune detruos la ĝisnunan laboron kaj faros novan desegnon.”

“Unue, templo konstruita estas pli bona, ol templo konstruota; due, se vi detruos la laboron de miaj kunhelpintoj (kaj ili tion ne permesus) vi ne facile trovus aliajn laborantojn; trie, vi enmetas vian saĝon iom malfrue; vi nur ridis kaj ne konsilis en la komenco de la afero. Adiaŭ—mi estas okupata.”

La kritikuloj je tio decidis, ke devas esti nova konstruaĵo. Ili estis tute sinceraj homoj, kaj tre kredis, ke fari ion sen ilia konsilo estas malsaĝe. Ili tuj organizis la Komitato por la Plibona Templo, kaj faris alvokon al la laborantoj. Kelkaj laborantoj alvenis al ili kaj demandis: “Kie estas la desegno?”

“Sed ho!” respondis la klera Komitato, “tie ĝuste kuŝas la difekto ĉe Perseo! Li konstruis ĝin laŭ rigida desegno, kaj li mem eĉ faris la desegnon. Malsaĝe! Niaj laborantoj ne devos sekvi sklave ian desegnon.”

“Bone; sed ĉar mi nur scias haki ŝtonojn, mi revenas al Perseo kaj lia de-

segno,” respondis unu laboranto.

“Se vi preferas esti subulo al ia arkitektura ĉefo, faru tion,” diris la Komitato por la Plibona Templo. “Sed jam nun ni povos konvinki vin pri kelkaj eraroj en la konstruo de tiu templo. Nur vidu!”

Kaj ili sciencoze parolis al la laborantoj per arkitekturaj terminoj, frapetante ilin dolĉe al la dorso kaj laŭdante ilin flate. La plimulto ne komprenis la terminojn kaj baldaŭ konvinkiĝis, ke la Komitato ne portas ion bonan. Sed kelkaj rapide lernis ripeti la terminojn kvankam ne komprenante ilin, kaj ili familiare parolis al la kritikuloj kaj reciproke metis la fratan manon al la sultro de la kleraj personoj. Tiuj tion toleris, ĉar ili bezonis ĉian helpon.

Dum la tuta tempo la templo de Perseo kreskis je mirinda rapideco kaj ĉiun tagon ĝiaj belecoj pli montriĝis. La kritikuloj konvinkiĝis ke ĝi baldaŭ estos finita se ia rimedo ĉesigi la laboradon ne sin prezentos. Tial ili aĉetis cent ĥigrajn sklavojn kaj cent blankajn bovojn. Ili sidigis la cent nigrajn sklavojn sur la dorsojn de la cent blankaj bovoj kaj kondukis ilin meznokte tra ĉiuj stratoj de ĉiuj urboj. Ili devigis la sklavojn kriegi per sonora tomba tono:

“Ho ve! ho ve! disfalis ĉiuj muroj de la templo de Perseo! Oooo! Oooo! Oooo!”

Tio estis mirinda ruzo. En la mallumo la urbanoj ne povis vidi la nigrajn sklavojn, sed vidis nur la blankajn bovojn. Ili pensis, tial, ke la blankaj bovoj parolis, kaj ĉe transmontano blanka bovo estas sankta besto, same kiel en antikva tempo blinda tigro estis sankta besto ĉe kelkaj usonanoj. En la morgaŭa tago oni multe parolis pri la terura okazo, kaj en malproksimaj urboj diris ke pereis sub la falintaj muroj kvardek mil laboristoj! Multaj kiuj

volis iri helpi en la konstruado revenis hejmen, opiniante ke la ofenditaj dioj parolis per la sanktaj bovoj. Eĉ en la reĝa urbo estis malfacile konstati la veron al la popolo.

“Jen! jen!” diris ĝojanta knabino al blankabarba maljunulo. “Vidu! la templo ankoraŭ staras kaj oni ankoraŭ laboras. La blankaj bovoj eraris!”

“Ha,” murmuris la maljunulo, “la junaj homoj! la junaj homoj! kiel ili estas memkonfidaj kaj sendiaj! Ili kredas al siaj propraj okuloj pli volonte ol al la voĉo de la blankaj bovoj! Tiel defalas la pieco! Nur hieraŭ mi vidis knabon, kiu pasis la kaĝon de la sankta virkapro kaj ne preĝis—senhontuleto!”

Perseo tuj sendis knabon rajdi sur azeno tra ĉiuj urboj kaj krie al la popolo ke la templo ankoraŭ staras kaj kreskas. Tamen, la azeno ne estas sankta besto kaj la knabo portis bonan novaĵon; kaj eĉ en la Lando Transmonta bona novaĵo sur azeno ne povas fari kuradon kontraŭ malbona novaĵo sur blanka bovo. Sed post kelkaj monatoj laborantoj denove komencis veni al Perseo.

Tiam la kritikozia Komitato elpensis novan planon tiel simplan, ke estas mirinde ke homoj tiel kleraj ne antaŭe elverkis ĝin. Proksime de la templo de Perseo staris granda monto. Preter la monto estis la reĝa vojo. La Komitato nun starigis sian oficejon sur kampo ĉe la alia flanko de la monto.

Ili pretigis grandegan ŝtonon el blanka marmoro kaj aĉetis blankan sklavon. Per forta trabaro ili levis la ŝtonon, grandan kiel domo, sur la ŝultrojn de la cent nigraj sklavoj. Sub la ŝtono marŝis la blanka sklavino, vestita per blanka robo. Ŝi tenis la manon kontraŭ la ŝtono, kaj pro tio, ke tiel nigraj estis la sklavoj kaj tiel blanka la sklavino, la urbanoj povis vidi nur la sklavon. Ŝajnis, ke ŝi portas la ŝtonon. Meznokte

la blanka sklavino marŝis tra la stratoj, portante blankan ŝtonon, grandan kiel domo. Kaj ŝi kantis per gaja kaj alloga voĉo:

Laŭ ordonoj vere diaj
Sekvu laŭ la paŝoj miaj.
Sankta estas konstruado.
Pia estas laborado.
Portu ŝtonojn por la templo—
Estas jen por vi ekzemplo!

Nur diino marŝas meznokte laŭ stratoj portante ŝtonon grandan kiel domo. Tial ĉiuj kredis ke ŝi estis diino, kaj la morgaŭan tagon centoj da homoj rapidis laŭ la vojoj portante ŝtonojn por “la templo.” Samtempe, la du sekretarioj de la Komitato por la Plibona Templo (kiu ankoraŭ ekzistis nur sur la oficiala leterpapero) starigis sin sur la reĝa vojo ĉe la kontraŭa flanko de la monto, el kie oni ne povis vidi la templon. Ili ĝentile salutis ĉiujn venantojn, afable demandis pri la sano de la parencoj, kaj poste sekvis kunparolo:

“Vi venas por helpi en la konstruado de la templo?”

“Jes, moŝto.”

“Do bonvolu enskribi vian nomon en nia registro de la Amikoj al la Ideo Pri la Konstruado de Templo. Dankon. Nu, jen estas la loko, sur kiu oni konstruos la templon.”

“Sed ni multe aŭdis pri la templo, ke oni jam preskaŭ finis la konstruadon.”

“Tio estis vera, sed oni faris eraron en la desegno, kaj tio tiel malplaĉis al Oziris, ke li sendis cent blankajn bovojn kiuj dispuŝis ĝin meznokte kaj poste la tero malfermis kaj englutis ĝin. Tiam la bovoj forflugis.”

“La samaj! la samaj! Antaŭ nelonge blanka bovo marŝis laŭ niaj stratoj kriante, ke la templo disfalis. Mirinde!”

En tiuj tagoj kolektiĝis sur la kampo de la Komitato kelkcentoj da homoj,

kun multe da ŝtonoj por la konstruado. Kelkaj el la simpluloj volis demandi, kie estas la desegno por la templo.

“Ĉar vi estas nur metiistoj, vi faras tiajn demandojn,” respondis altamaniere la kleruloj, “sed laŭ la speciala ordono de Oziris, ni konstruos la novan templon laŭ la scienca magio.”

“Kaj tio estas—?” petis kampulo,

“Simple tio ĉi,” respondis unu el la kleraj personoj. “Ni kolektos kune mil homojn; kiam ajn dek el la mil interkonsentos precize pri ĉiuj detaloj de la desegno, Oziris faros fingrobaton kontraŭ la montegon kaj la templo, tute konstruita, elsaltos el la tero.”

Kelkaj malpiuloj ne kredis al tio, sed oni devos diri, ke la plimulto el la Transmontanoj estis bonmoraj kaj indaj homoj; kaj ĉar Oziris efektive faras multajn miraklojn en ilia lando, ne povas ekzisti la plej malgranda dubo, ke la komitato agis bonafide kaj honeste. La novaĵo pri la konstruota Perfekta Templo disflugis rapide tra la tuta lando. Amasoj kolektiĝis ĉe la templo de Perseo kaj per fortaj voĉoj oni vokis al la laboristoj kiuj laboris sur la supro de la altegaj muroj:

“Venu malsupren! La afero estas finita kaj vi perdis la venkon!”

“Kio estas?”

“Nur tio, ke ĉe la kontraŭa flanko de la monto estas templo tiel granda kaj bela kaj glora, ke en komparo la via ŝajnus nur kokokago.”

Je tio kelkaj centoj venis malsupren, lavis al si la manojn kaj marŝis trans la monton por vidi la novan gloraĵon. Sed kiam ili vidis nur kampon plenan je diskutantaj kaj petolantaj viroj, ili revenis malbenante energie ke ili perdis iom da tempo. Nur kelkaj kiuj pli ŝatis diskuti ol labori, ne revenis.

Sed en tiu tempo, dum la kritikuloj kaj iliaj varbitoj senfine diskutadis,

aperis subkomitato el dek viroj, kiuj interkonsentis pri ĉiuj detaloj de la Perfekta Templo. La aliaj centoj tuj volis disŝiri ilin, ĉar kompreneble ĉiu homo volis enmeti sian propran ideon. Sed la dek virojn Oziris protektis, sendante anĝelon kun ora pafilego por tiu deĵoro. Oziris mem venis, kaŝite per nubo el diamanta polvo, kaj li parolis el la nubo:

“Plej saĝaj, plej gloraj homoj, se estus permesite al dio tion fari, mi humile genuus antaŭ vi kaj manĝus teron apud viaj piedoj. Vi dek interkonsentis pri ĉiuj detaloj de templo — mirindaj homoj! Bone! Mi mem igos ĉiun detalon centfoje pli bela, ol vi elpensis ĝin, kaj post dek milionoj da homaj generacioj oni parolos viajn nomojn kiel la plej gloraj el la estinta mondo. Nu, mi estas preta liveri morgaŭ la templon. Ian detaleton—kion mi devos gravuri super la pordo?”

Unu membro de la subkomitato starigis kaj diris:

“Plej timinda kaj adorinda potenculo de la ĉielo, mi estas jam farinta por la afero multajn oferojn. Tamen, mi neniam laciĝos en mia laboro por la bono de la homaro, kaj eĉ kiel faris la glora Andru kaj lasis ke oni multafoje gravuru per grandaj literoj lian nomon sur ŝtonoj, mi permesos, ke vi gravuru mian nomon sur la templo.”

Sed tiel oferemaj estas la dek homoj ke ĉiu el ili volis donis sian propran nomon. Naskiĝis pri la malgranda detalo grandega diskuto, en kion tuj venis la tuta aŭdantaro. Oni ŝetis reciproke ŝtonojn, kaj batalegis pri tiu lasta detalo pli forte, ol iam antaŭe. Oziris malaperis, kaj la anĝelo ektimis kaj forflugis, eĉ lasante per sia rapidemo la oran pafilegon. La batalo daŭris ĝis nur unu sola viro restis vivanta. Tiu vidis la oran pafilegon kaj volis forporti

ĝin; sed li ne sciis precize kiel ĝi funkciis, kaj post kiam ĝi subite eksplodis oni ne povus trovi eĉ butonon el lia veŝto aŭ haro el lia ĉapo.

En tiu sama tago oni finis la konstruadon de la templo de Perseo, kaj Bimluŝ la reĝo iris kun granda sekvantaro por vidi ĝin. Li tiel entuziasmiĝis pri ĝiaj mirindaj belecoj ke li dancis pro ĝojo kaj ordonis ke oni gravuru per grandaj literoj la nomon de Perseo sur la ĉefa ŝtono de la templo. Ĉar la ŝtongravuristo ne sciis la ortografion pli bone en la lando transmonta ol ie ajn, li tiel miksis la literojn ke ili faris la vorton

E S P E R O

JES AU¹¹NE

Esperantigita el la idiŝa laŭ Libin de
JOSEFO BRESLER

MALFRUA horo de somera nokto. Mallarga longforma ĉambro. Si sidas, tenante plumon en la mano super la leterpapero. Profunde ŝi pensas kaj pala estas ŝia vizaĝo, pala kiel de mortinto . . . nur la okuloj brulas.

De la tegmento kantadon oni aŭdas. En somera nokto varmega la najbaroj kunvenas sur la tegmenton, kiu estas la sola somera ripozejo por Nov-Jorkaj malriĉuloj.

La maljunuloj ripozas aŭ dormas; la junuloj petolas; oni parolas, ridas kaj kantas ĝis malfrue en la nokto.

Nun ia fraŭlino kantas. Dolĉa, sed malgaja voĉo. Ŝi kantas rusan kanton:

Betulon mi vidis,
Rompita ĝi estis . . .

El la mano de la fraŭlino sidanta en la ĉambro la plumo elfalas . . . . Ŝi

aŭskultas la kanton . . . . , mallongan tempon ŝi kunkantas:

Betulon mi vidis,
Rompita ĝi estis . . .

Kaj ŝiaj okuloj pleniĝas per larmoj. Denove ŝi prenas la plumon en la manon. Nur unu vorton ŝi devas skribi: Jes aŭ ne. Tiel li ŝin petis.

Jes, ŝi konas lin, efektive konas tre, tre bone, kaj ŝi tre malamas lin, malamegas!

Tamen, ŝi ne kuraĝas respondi: Ne. Nek severa patro, nek malfeliĉa patrino devigas ŝin al edziniĝo. Ŝi estas libera agi laŭ sia propravolo. Ŝia malfeliĉa koro ripetadas: Ne! ne! ne! Tamen ŝi timegas respondi nee.

☆ ☆ ☆

Kiam ŝi estis juna knabino ŝi loĝis en malgranda urbo en Rusujo. Ŝia nomo estas Rozo, sen oni moknomis ŝin Betulo, ĉar ŝi estis altkreska, bonsana kaj gracia kiel bela betulo.

Okazis malnova historio. Ŝiaj gepatroj volis edziniĝi ŝin kun iu fianĉo, kiun ŝi ne amis. Por kontraŭstari siajn gepatrojn ŝi ne havis kuragon kaj ŝi forveturis Usonon, kie ŝi komencis labori en ŝvitiga laborejo.

Dek du jaroj pasis . . .

Ho ve, kion la fabrikejoj Nov-Jorkaj faras el homo! Ne vane la okuloj de Rozo pleniĝas per larmoj, kiam ŝi aŭdis la kanton:

Betulon mi vidis,
Rompita mi estis . . .

Rompita efektive ŝi estas. La malvastaj, malhigienaj laborejoj rompis, mortige rompis la sanegan arbon. Malforta estas nun Rozo, tiel malforta ke ŝi apenaŭ povas vivi. Altkreska, maldik-

ega, malgrasa—skeleto! La vizaĝo pale flava, la okuloj enfalitaĵ, la frunto kaj la vangoj tre sulkigitaj. Si havis la aĝon de tridek du jaroj, sed si ŝajnas havi la aĝon de kvardek. De dek du jaroj si laboradas en ŝvitiga laborejo. Si ne havas plu forton por labori, sed kion do si povas fari?

La laboron si malamegas kiel la morton. Ĉiuvespere, kiam si revenas de la laborejo, kaj, pensante ke morgaŭ si denove devos labori, si premiĝas. Sed kion pli bonan si povas fari?

Edziniĝi? Ne estas amantoj. Kiu do volas havi malsanan, laceman fraŭlinon? Neniu!

Antaŭe si facile povis fianĉiĝi, sed si elektadis, volante edziniĝi nur kun persono, kiun si efektive amas.

Kelkfoje si amis, sed ne estis amita, kaj la tempo pasis kaj la fabrikejo faradis sian mortigan efikon.

Rompita arbo si estas nun. Senamika! Neniun si havas ĉi-tie.

Sia loĝeja mastrino afable ekridetas nur kiam si pagas al si por la loĝado. Alie neniu interesiĝas pri si. Eĉ por labordonantoj si fariĝas senvalora. Si rimarkas ke en tiuj ĉi laborejaĉoj oni ne rapide akceptas sin; ne kiel antaŭe, kiam ŝiaj vangoj estis sangruĝaj.

Kio sin atendas?

Tre ofte, kuseno sur kiu si dormas malsekiĝas per ŝiaj larmoj.

Longan tempon si jam tenis la plumon en la manon. Si nur skribis la jenon:

Estimata Sro. N—: Mi ricevis vian leteron. Mi obeas vin, skribante unu vorton . . . .

Plu si ne povas skribi. La plumo tremas en la mano kaj si ne povas skribi la "unu vorton".

Lin si tute ne amas. Si malamas lian fizionomion, lian senharan kapon, lian senvivantan vizaĝon, lian malagrablan

rideton. Si ne amas lin—malamegas!

Ĉu si respondu: Ne?

Nu, kio do fariĝos je si? Eble tiel bona propono reokazos neniam. Li estas la sola homo kiu faris al si tian proponon. Se si perdos lin kio do fariĝos je si?

Ĉu jam ne okazis kelkfoje ke si decidis edziniĝi kun iu ajn, por ke si povu liberigi sin de la eterna terura fabrikejo?

Respondu nee?

Li multe perlaboras . . .

Feliĉego sin ne atendas, tamen si—havas sian ĉiutagan panon . . . . Si fariĝos edzino . . . eble si naskos infanon . . fariĝos patrino, kaj amos . . edukos sian infanon kaj eble havos novan intereson en la vivo . . .

Ĉu si respondu: Jes?

Sed si ja ne amas lin, malamegas!

Respondu: Ne.

Ree la fabrikejo! Kaj kiel malforta si sin sentas.

Kaj ankaŭ la kompataj rigardoj, per kiuj oni rigardas fraŭlinon, kiu ne havis la feliĉon aŭ la lertecon tiel rapide fianĉiniĝi, estas tiel malagrablaj, ho ve! Kiel mizerigaj ili estas!

Denove la kantado komenciĝis sur la tegmento dolĉe kaj malĝoje:

Betulon mi vidis,

Rompita ĝi estis . . .

"Jes," nerve si ekmurmuris, "jes, estas rompita . . . rompiĝis . . . la betulo estas rompita . . . rompita . .

Subite si ekflamiĝis febre. La vangoj komencis brulumi, la okuloj trembrilis.

Nerve si ekprenis la leterpaperon kaj skribis: "Jes." Enmetinte la leteron en la koverton, si skribis la adreson kaj kiel frenezulino elkuris el la ĉambro.

Sur la stratoj si kuris kiel de brulado. En la unuan poŝtkeston si metis la leteron kaj komencis rekuri.

Kiam si revenis en la ĉambron, si

sidiĝis en la saman seĝon, kie ŝi sidis antaŭe, kaj komencis kanti mallaŭte:

Betulon mi vidis.
Rompita ĝi estis . . .

Kantante ŝi ploris, maldolĉe ploregis.

LA HEJMOJ DE LA POPOLO

El Henry W. Grady tradukis
HERBERT M. SCOTT

Mi iris al Vaŝington lasttage, kaj mi staris sur la Kapitola Monteto; mia koro batis rapide dum mi rigardis al la turalta marmoraĵo de mia patruja Kapitolo kaj nebuliĝis la okuloj dum mi pensis pri ĝia grandega signifo, kaj la armeoj kaj la kaso, kaj la juĝistoj kaj la Prezidanto, kaj la Kongreso kaj la kortumoj, kaj ĉio kolektita tie. Kaj mi sentis ke la suno tra l' tuta kuro ne povas alrigardi al pli bona vidaĵo ol tiu majesta hejmo de respubliko kiu instruis al la mondo ĝiajn plej bonajn lecionojn pri la libereco. Kaj mi sentis ke se la honoro kaj la saĝo kaj la justeco restadus tie, la mondo fine dankus al tiu domo en kiu la sankta ŝranko de mia patrujo teniĝas, sian finan altiĝon kaj sian renaskiĝon.

Post du tagoj, mi iris viziti amikon sur la kamparo, modestan homon, kun kvieta kampara hejmo. Ĝi estis nur simpla, senornama domo, ĉirkaŭplantita per grandaj arboj, zonita per herbejoj kaj kamparo riĉaj je promeso pri rikolto. La bonodoro de la diantoj kaj alceoj sur la antaŭkorto miksiĝis kun aromo de la fruktejo kaj de la ĝardenoj, kaj resonis per la klukado de kortobirdoj kaj la zumado de abeloj.

Interne estis kvieto, pureco, ŝparemo kaj oportuneco. Estis la malnova horloĝo kiu salutis, per regula takto, ĉiun novveninton al la familio, kiu tikis la

solenan rekvieron de la mortintoj, kaj estis kunulo de la fleganto ĉe la lito. Estis la ampleksaj, ripozigaj litoj kaj la malnova kamenego, kaj la konata familio-Biblio, fingre markita per manoj jam de longe senmovaj, kaj akvita per la larmoj de okuloj jam de longe fermitaj, tenanta la simplan kronikon pri la familio kaj la konsciencon de la hejmo.

Ekstere, staris nia amiko, la mastro, simpla, virta homo, sen hipoteko pri sia domo nek ŝuldo el sia kreskanta rikolto, mastro de sia bieno kaj mastro de si mem. Estis lia maljuna patro, multjara, tremanta homo, sed feliĉa pro la koro kaj hejmo de sia filo. Kaj dum ili ekiris al sia domo la manoj de la maljunulo sin premis al la junulan ŝultron, metante tien la benon de la honorata kaj danka patro kaj ĝin nobligante per la kavalireco de la kvina Diordono.

Al ili ĉe la pordo venis la patrino kun la krepusko falanta bele sur la vizaĝo, kaj lumiganta ŝiajn profundajn, paciencajn okulojn, dum ŝiaj lipoj, tremantaj per la riĉa muziko de ŝia koro, diris al la edzo kaj filo bonvenon en ilian hejmon. Pretere estis la domedzino, okupata de sia mastrumado, pura je koro kaj konscienco, la ŝildo kaj helpo de ŝia edzo. Laŭ la aleo venis la infanoj, dancante domen post la bovinoj, serĉante kiel vagintaj birdoj la kvieton de sia hejma nesto.

Kaj mi vidis la nokton metiĝi sur tiun domon, falante dolĉe kiel la flugiloj de la nevidata kolombo. Kaj la maljunulo—dum timigita birdo vokis el la arbaro, kaj la arboj akre sonis pro la grila krio, kaj la steloj svarmis sur la ĉielo—kolektis la familion ĉirkaŭ sin, kaj, prenante la malnovan Biblion de la tablo, vokis ilin al preĝo, dum la infaneto sin kaŝis en la faldoj de la patrino vesto, kaj li fermis la kronikon de tiu simpla tago alvokante Dian benon sur tiun familion kaj sur tiun hejmon. Kaj dum mi rigardegis, la vizio pri tiu marmora Kapitolo velkis. Forgesiĝis ĝiaj trezoroj kaj ĝia majesteco, kaj mi diris: "Ho, vere ĉi tie en la hejmoj de la popolo sidas fine la forto kaj la respondeco de nia regado, la espero kaj la promeso de nia respubliko."

EL TRANS LA MARO

BARCELONA estas la urbo simbole elektita de Cervantes por revenigi Don Kihoton — tiun grandan frenezulon! — en la realan vivon. Vojoj polvoplenaj, gastejoj malpuraj, montoj senherbaj, senhomaj ebenaĵoj estas la arenoj, la turnirejoj de la freneza kavaliro; sendankaj kaptitoj, paŝtantaj brutaroj, muelilaj aloj, procesiantaj religiuloj estas liaj malamikoj kaj kontraŭstarantoj. La kastelo de fantaziaĵoj devas ruiniĝi en Barcelono, kie la sento de la realaĵo estas granda, kaj kie la entuziasmo ŝveligas la korojn sed ne superflugigas ilin kiel aerostatojn. Sur sablaro, hodiaŭ al la maro rabita per la pligrandiĝo de la urbo, Don Kihoto falas venkita de la kavaliro de la Blanka Luno, kaj senarmigita, neniigita, malĝoja, li revenis sur la vojo de la resaniĝo al la fina resaniĝo de sia malsana cerbo. Li forportis kun si la memoron de la presejoj, riĉaĵoj, belegajoj, gastameco de la grafa urbo, kaj ekkriis, pri Barcelono parolante:

“Barcelono, arhivo de la ĝentileco, rifuĝejo de la fremduloj, hospitalo de la malriĉuloj, patrolando de la kuraĝuloj, venĝo de la ofenditoj, afabla korespondado de amikecoj firmaj, kaj senegala pri sidejo kaj beleco.”

Nun, en la nuna ora refratiga tempo, Barcelona estas denove elektita, kiel scenejo de simila akto. Trakuras la homaron, ne nur unu sola kavaliro, sed armeo de frenezaj kavaliroj, kiuj ĉie nur vidas malamikojn kaj kontraŭstarantojn. Nur kiel malamikojn ili rigardas la fratojn pacemajn, laboremajn, trank-

vilajn, kies nura peko estas: esti mal-feliĉaj. La grandaj konstruaĵoj de la moderna kulturo, de la ĉiama kulturo estas por tiaj frenezuloj, nur ensorĉitaj kasteloj, kie, laŭ ili, homo laboradas venĝojn kaj malbonon. La movon de la brakoj, kiuj tra montoj kaj limoj volas sin ĉirkaŭpreni, la frenezaj kavaliroj vidas nur kiel minacon. Kaj ili, kiuj per siaj timoj ĉion malaranĝas, ili paradas kiel repacigantoj de la paco, kiel rebonigantoj de la bono, kiel venĝintoj de tio, kion neniu eĉ pensis venĝi.

Estas necese revenigi tiujn frenezulojn en la realan vivon, montri al ili, ke ni ĉiuj estas amikoj, ke la tiel laŭte proklamita de ili diferenco kaj kontraŭsenteco de la homoj, estas falsa; ke ne estas alia sorĉo, ol la sorĉo de la amo, kaj ne alia malamo, ol la malamo al ili mem. Tio ĉi estos proklamata, kantata, kriegata antaŭ la tutmonda Kihotaro, ne, certe, de la kavaliro de la Blanka Luno, sed ja de la kavaliro de la Verda Stelo, en niaj placoj kaj stratoj, teatroj kaj kunvenejoj. Kiu el vi, karaj gesamideanoj, ne volos ĉeesti tiun gravan modernan batalon? Kiu el vi, frataj sambatalantoj, ne volos partopreni en la rondo, kiun ni faros ĉirkaŭ ambaŭ batalantoj: la malnova, tradicia, erara, atavisma spirito — kaj la frata, ama spirito de Esperanto? Kiu el vi ne volos alporti la bruon de siaj aplaŭdoj al la senarmiligo de la tutmonda Kihotaro? Mi estas certa, ke ĉiuj vi, fidelaj masonistoj de la homara konstruaĵo, ne rifuzos ĝui tiun grandan ĝojon; kaj en la batalo kontraŭ la veraj frenezuloj (ĉar ne ni,

sed ili estas vere tiaj) vi pardonos, ke mi parolas el la reala vivo kaj invitas vin al aliĝo, al alporto de viaj monfortoj en nian organizon, al antaŭvido de ĉiu detalo, lasante nenion por la lastaj momentoj.

Mendu kongreskartojn. Faciligu nian loĝadan laboradon, sciigante nin jam de nun — vi estos plej bone servitaj! Mendu la eldonaĵojn de nia Komitato; vi akiras belajn eldonaĵojn, kaj samtempe vi helpas nian kason. Propagandu, disvastigu, varbu, kaj ne timu ĝeni nin, petante ĉian informon kaj starigante ĉian demandon.

Gefiloj de ĉiu lando! venu Barcelonon restarigi la grandan rondon familian!

Fred. Pujula y Valles,

Prezidanto de la Loka Komitato.

Belega luksa Kongreslibro estos senpage donacita nur al tiuj, kiuj sin enskribigos kaj pagos sian kotizon antaŭ la unuan de Aŭgusto. Post tiu dato la libro kostos tri frankojn.

Por reklamo dum la kongreso estus tre utile, se ĉiu kongresano elpendigus ĉe sia fenestro unu standardon Esperantan kaj unu standardon montrantan lian naciecon. La loka organiza komitato povos liveri al la kongresanoj je tre malalta prezo standardojn, sed por ilin ricevi oni devas ilin antaŭmendi.

La teatrajn biletojn, kiuj estos tre malkaraj, oni aĉetos en Barcelono; sed singardeme estus antaŭaĉeti kaj zorge antaŭlegi la tekston de la dramo de Sro. Gual, "Mistero de Doloro."

Pro la malfacileco enkasigi fremdajn mandatojn en Hispanujo, oni sendu la mendojn kun mandato al Sro. F. de Menil (direktoro de *Franca Esperantisto*) 46, Boulevard Magenta, Paris.

La prezo por la kongresa karto estas dek frankoj. Oni aranĝas la loĝadon kaj manĝadon laŭ tri klasoj. Septaga

bileto de Klaso A kostas 35 frankojn; de Klaso B, fr. 52.50; de klaso C, fr. 82.50. Dekoj da kongresaj poŝtkartoj kostas 55 centimoj por No. 1 kaj fr. 1.05 por No. 2. Kongresaj markoj kostas po cento 50 centimojn. Broŝuro "La Rondo," danco esperantista dancota dum la Kongreso, po 30 centimoj. La esperantan standardon, fr. 1; nacia standardo, fr. 2. Teksto de la kongresa dramo, fr. 2. Pri ĉio oni sin turnu al Sro. F. de Menil.

TERURA STATISTIKULO

Profesoro Bord, feliĉegulo, kiu en Dresdeno ĉeestis la kvaran triumfan kongreson, raportas ke en tiu okazo li havis, kiel kunulo, unu profesoron de matematiko, kies plej granda plezuro konsistas vicigi ciferojn kaj statistiki ĉie kaj pri ĉio.

Jen ekzemplo: tiu nepra matematikisto kalkulis ke, metante unu sur la alian la telerojn necesajn por la kongresistaro oni atingus altecon da du kilometroj! t. e. pli ol ses Efel-Turoj!

Pri la grandioza prezentado de Ifigenio en Taŭrido Profesoro Bord skribas en la bela gazeto *Tra la Mondo*:

"Tamen unufoje mia statistikulo preskaŭ sufokis min. En la luksa operdomo Reicher kaj lia aktoraro ĵus finis la admirindan prezentadon de Ifigenio. La aŭskultantaro entuziasmigita freneze aplaŭdis, kaj ĝis ses fojoj venigis la kur-aĝajn talentplenajn aktorojn sur la scenojn. Tiam mi kliniĝis al la orelo de mia ciferulo kaj mallaŭte diris:

"Ĉu vi ne sentaŝ koran emocijon? Mi estas tute kortuŝita kaj mi neniam forgesos tiun ĉi vesperon."

"Jes! Jes!" li respondis, "se oni estus kaptinta la energion donitan per la aplaŭdantaro, oni havus sufiĉe da forto

AMERIKA ESPERANTISTO

por elektre lumigi la urbon dum almenaŭ kvin horoj!"

Kaj sinjoro Bord aldonas: "La senkorulon mi preskaŭ insultis."

Kaj tamen Profesoro Bord estis prava? La demandon la leganto mem solvu.—
Rene Valton, en Le Monde Esperantiste.

SEN SUPERSIGNOJ

Por montri la mirindan adaptebleon de Esperanto Sro. Luis Carlos, ĉefa redaktoro de *Le Monde Esperantiste*, verkis la sekvantan artikolon. Ĝi estas tute bona kaj oni eble ne observus, ke ĝi ne enhava sunu vorton en kiu sin trovas supersignita letero:

La senhalta penado de la veraj defendantoj de la internacia helpa lingvo ricevas en multaj landoj mirindegajn rezultatojn.

En Anglujo, en Francujo, kaj lastatempe en Germanujo dum la okazinta Kvara Kongreso, oni povis vidi mirindan kaj nekredindan spektaklon—tio estas, Esperantistojn el pli ol tridek kvin diversaj nacioj, publike kaj frate alparolantaj unu la alian per unu sola helpa lingvo, Esperanto, kaj aklamantajn la genian elpensinton, Dro. Zamenhof, kiun la Dresdena estraro tiel solene akceptis.

La iama ofte ripetita utopio estas nun vera kaj reala fakto, kaj proksima estas la tago, kiam falos la obstinaj bariloj de la lingva diverseco, nova kaj grandega venko de la homa spirito, kiu senhalte kaj senripoze bataladas por la homara interfratigo!

Tamen, en nia lando oni certe kaj tre efike partoprenis en tiun utilan agadon, sed multaj aliaj Esperantistoj opiniis, ke ilia penado, pro malmultnombroco, ne donis la meritajn fruktojn tiel longe esperitajn en iaj multdiversaj rilatoj.

Tial ili ekkreis en diversaj landoj novajn societojn, sed pli vere rondojn societe familiajn, en kiuj oni diskutadas dum la vesperaj kunvenoj pri la plej bona kaj efika rimedo disvastigi plue nian karan lingvon kaj samtempe alporti helpon kaj subtenon al gazetoj sin donantaj tutplene al la propagando kaj pre-

terlasantaj la nebezonatajn kaj senutilajn lingvajn demandojn kaj diskutadojn.

Tiam, al tiuj samideanaj fervoremuloj novaj, ni nin trafe turnas kaj insiste petadas ilian kunlaboradon; ni nin turnas ne nur al konataj amikoj, sed samecele al la de ni nekonataj samideanoj el la tuta mondo, por ke ili alportu al nian tre malgrandan apogon kaj subtenon partoprenante nian bonvolan kunlaborantaron kaj korespondantaron.

BEDUENA KANTO

De Bayard Taylor

El dezerto mi venas al vi
Sur ĉevalo fajrhufita,
Pasanta la ventojn mem
Per deziro rapidigita.
Sub fenestro vokadas mi,
De meznokto aŭdata ree:
Mi amas vin, mi amas vin,
Kun amo mortonta ne
Ĝis sunmalvarmec',
Kaj stelmaljunec',
Kaj malfaldo de libro de juĝec'.

Tra fenestro estu vidata
Pasio kaj mia dolor',
Sur sablo svenigas min
Via tro kruisega kor'.
Vian frunton tuŝu vent',
De mia ĝemhejt', ho ve,
Kaj varbu vin aŭdi pri
La amo mortonta ne
Ĝis sunmalvarmec',
Kaj stelmaljunec',
Kaj malfaldo de libro pri juĝec'.

Nokte mi estas sendata
Per la febro en brusto mia,
Por paco de vi donata
Per vort' el latiso via.
Malfermu la pordon do
Al ĉambro kaj koro, ke
Miaj kisoj instruu vin
Pri la amo mortonta ne
Ĝis sunmalvarmec',
Kaj stelmaljunec',
Kaj malfaldo de libro pri juĝec'

Tradukis

Ivy Kellerman

WORLD PROGRESS

Every month attests more and more the vitality of Esperanto, the tremendous weight and momentum of the movement and the futility of opposing its headway. Where one society disbands, two are formed; a periodical quits the field, but two more take its place. The total number of societies in the world was 1371 in March, 1418 in April. There are now eighty-six Esperanto periodicals. After a most bitter and unrelenting war against Esperanto in Europe it is emerging stronger than ever before, as attested by the confident tone and constantly increasing number of periodicals. In the face of broadcast newspaper articles by critics in the United States, who have not hesitated to repeat the ridiculous statement that "Esperanto is on the decline," seven new periodicals have appeared in this country in the past year, and by a conservative estimate their combined circulation must be six times that of a year ago. The movement is certainly twice as strong in America as it was a year ago. A remarkable proof of present growth is furnished by the American Esperantist Company, the principal supply house for Esperanto literature in this country, which reports that the month of May showed an increase over April, while by all precedents May, which is a semi-summer month in the business world, should have shown a large decrease. Parallel with these increases in number and confidence of adherents are such events as the endorsement of the language by the Pan-American Scientific Congress, the International Medical Congress, International Congress of Dentists, government and municipal support in many widely-separated places.

Samos.—An island of the Mediterranean, whose language is Greek, and government Turkish. Events in this island last year form a convincing argument of the need of an international language, if such a thing can be used to dispel the dense religious bigotry of which, unfortunately, Samos does not control the entire supply. A petition, couched in terms which might have been stolen from an ancient monastery, was presented to the prince governor of the island, representing that the Esperantists with their new-fangled language were either Freemasons or Papists (!!) and that anyhow their society could certainly bring no good to the Greek church, and that Satan was doubtless in intimate league with the Esperantists. On this representation the prince, evidently a jolly good fellow, disbanded the society and used their hall to quarter his guard. That the island has since had a revolution is probably not due to the Esperantists.

Poland.—Polish Esperantists are to hold a national convention and Esperanto Exposition at *Čenstokova* this summer.

Russia.—In addition to the long list of recent events by which Esperanto attests its growing popularity in Russia, which was published here in April, it is worth noting that a new Russian Esperanto dictionary of 470 pages has been issued. It is edited and published by Prof. E. V. Radvan Rapinski, Str. Larotnaja d. 14, loĝ. 31, St. Petersburg.

Belgium.—The city council of historic Antwerp gives an annual subsidy of five hundred francs to the Esperanto groups of that city. A local has recently been organized in Ghent. At Verviers, fifty young men of the national temperance society are studying Esperanto. Many prominent newspapers are publishing articles favorable to Esperanto.

Brazil.—The national Bureau of Statistics recently published its annual report in three languages—French, Portuguese and Esperanto. Much pro and con comment was elicited from the newspapers by the use of Esperanto.

Chile.—The great success attained by the Chileans in securing the recommendation of Esperanto by the Pan-American Scientific Congress entitles them to a brief repose, which they proceeded to take during February, the month corresponding to our August. The latest reports from Chile are therefore dated January.

Hungary.—The Hungarians seem to have had occasional trouble over the matter of local leadership—an affair by no means peculiar to Esperanto matters. A new magazine now appears—*Hungara Esperantisto*, organ of the Hungarian Esperanto Society, price 85 cents per year, address Budapest, VII., Alpar U. 8. The Hungarians anticipate a lively time at the International Medical Congress, and it is safe to predict that those physicians who have learned Esperanto will be doubly fortunate during the Congress.

Portugal.—May number of the new Esperanto periodical, *Portugala Revuo*: At Porto, Esperanto propaganda is made every day; an Esperanto *festó* was held in May. Free courses at Gaya. At Lisbon, special *festó* April 21, prizes being awarded the best students of the courses just finished. Reports were printed in the four leading journals of the city.

Philippines.—At last report there were 698 members of the Philippine Esperanto Society.

Roumania.—The simple fact that this small country supports two lively Esperanto periodicals seems sufficient proof that the language is progressing fairly well in Roumania.

Germany.—The great number of national conventions of Esperantists and the large attendance at most of them is an excellent criterion of the present state of the movement. The German national convention was held May 20-23, at Gotha, and was attended by a large and enthusiastic representation from all parts of the empire. Inasmuch as six months ago the statement was being industriously circulated that Esperanto was "losing ground" in Germany, it may be well to note here, not a list of the live German clubs, but simply of those which sent reports for publication in *Germana Esperantisto* for May: Augsburg (many new members); Berlin (five new classes in five weeks); Brandenburg, Borbeck b. Essen, Braunschweig (report of annual festival), Breslau, Charlottenberg (Esperanto section in technical high school; local social-democratic organization endorses and recommends Esperanto), Chemnitz (four classes, society meets three times a week), Danzig, Döbeln Dresden (a long and important report, much progress), Esslingen (new group of twenty members), Frankenburg, Gera, Gleiwitz, Godesburg, Gortitz, Gotha, Graz, Grossenhain, Hamburg-Altona, Heidelberg, Hildesheim, Kissingen, Köln, Königsberg, Magdeburg, Mulheim a. Rhein, Nurnberg, Peine, Plauen i. V., Potsdam, Radebeul, Rostock, Ruhland, Seftenberg, Strassburg, Stuttgart (classes to be given in the school of commerce), Tilsit, Volmarstein, Worishofen. Intense interest in Esperanto throughout Germany is reflected in frequent and serious articles in the journals and reviews. A recent cable report from Berlin to American newspapers announces that Esperanto has been placed in the curriculum of the Polytechnikum at Coethen.

Great Britain.—The British Esperanto Association held its yearly convention at Leeds in May. The largest auditorium is the city, with a capacity of 3,000, was obtained for the occasion, the railways gave special rates and a large number of Esperantists from all parts of the island attended. The North Eastern Railway has issued in Esperanto a handsome illustrated folder, describing the various summer resorts and points of interest reached via its lines, with trains, schedules and general information. The *British Esperantist* for May reports three new societies which have joined the British Esperanto Association—Perth, Portsmouth and Stoke-on-Trent. The Perth society publishes a mimeographed periodical. Dr. Jameson Johnston continues his active propaganda in Ireland. Under the auspices of the London Federation of Esperanto clubs 1,500 persons attended an Esperanto concert and literary entertainment in Queen's Hall, April 3. Visiting Esperantists were given a boat excursion on the Thames. The British are trying to raise a guarantee of \$5,000 for a special ship to Barcelona. Boney!

New Zealand.—This progressive little state (considered by economists the most advanced in the world, having abolished absolute pov-

erty as known in other countries) has made the study of Esperanto obligatory in the government department of travel and health resorts. The government has issued in Esperanto and English a book advertising these features of the island.

Mexico.—Sro. Amador Nervo, a Mexican poet, urges the department of education to put forward a propaganda to make Spanish the international language. Among his arguments he casually mentions the proposition that Esperanto is too perfect, has too great a lack of idioms. Then, observing that Esperanto has already been largely superseded (!) by the too rigid Ido, he points the way to victory for Spanish. Since the appearance of Ido the number of Esperanto societies has just about doubled, and now that there are two complete and "absolutely perfect and infinitely perfectible" Idoes in the field, Esperanto may multiply its adherents by the figure four in the next eighteen months. So says *Verda Stelo*, Esperanto magazine of the City of Mexico. *El Heraldo*, published at Matahuala, San Luis Potosi, now has a department of Esperanto. There is a strong Esperanto movement in Mexico—three journals and much matter in the news and general press, but no evidences of extensive local organization.

Colombia.—The first Esperanto society in this country was organized in March at San Jose de Cucuta. The name of the secretary is Jose F. Gonzales, and a circular sent out by the society indicates that donations of books, etc., for the library would be gratefully accepted.

Croatia.—One of the many Austrian states with a language of its own, now has an Esperanto society and a special organ in its own language—*Kroata Esperantisto*.

Poland.—The Commercial Circle of the Polish Esperanto society in Warsaw recently distributed a quantity of propaganda matter, in response to which fourteen large firms endorsed the movement to place Esperanto in the public schools, and among the employes of various firms nearly five hundred pledged themselves to learn Esperanto. New societies: Piotrkuv, sixty members; Sosnowice, fifty members; Lovic, thirty-seven members.

Switzerland.—The April number of *Scisa Espero* contains encouraging reports of the general growth of Esperanto in that country.

France.—A national convention of Esperantist delegates was held at Paris in April. The question of reorganizing the French Society for the Propagation of Esperanto received much discussion, the division being about equal in support on one hand of a national organization of individuals and on the other of a national federation of societies. A recent acquisition to the ranks of Esperantists is the so-called "Sillonist" movement, a democratic society semi-radical in character which expects to become international in scope and has made great progress in France. *La Revue Generale des Sciences* for March has an important ar-

ticle on *Le Progres de l'Esperanto*, advocating its introduction into schools as a help to learn French and other languages. The study of Esperanto is compulsory in the school of St. Genes, at Bordeaux. Many French cities are publishing guide-books in Esperanto. All the fifteen or more Esperanto periodicals of France reflect the constant growth of the movement.

Belgium.—A report published in *Informaj Raportoj* of Vienna, states that Esperanto has been accepted by the international congress of dentists at Brussels as the official language of future congresses.

Esperanto Day in London.—The managers of the London Exposition locally known as the "Great White City," have set aside as "Esperanto Day" July 17, and all American Esperantists who are in Europe this summer should so arrange their plans as to be in London on that date. The cooperation of all the British Esperanto clubs, together with the liberal advertising and expensive special features to be given by the management of the Exposition, will make it an impressive and enjoyable occasion for those who can attend, and doubtless many Esperantists from the continent will be there.

ESPERANTO IN SPECIAL FIELDS

The World Society of Esperantist Physicians is rapidly growing and its organ, *Voĉo de Kuracistoj*, with twenty-four pages for May, full of expert articles on special subjects by physicians of many nations, is one of the best evidences of the spread of Esperanto as well as its utility. The best reply to the critical statement that "the scientists won't use Esperanto" is to be found in the fact that they are using it, and some hundreds are growing extremely enthusiastic about its use.

Tra la Filatelio for April contains the addresses of seventy-three philatelists from many countries who wish to enlarge their collections by means of Esperanto. From this we learn, by the way, that North and South America have issued in all some 4,960 editions of postage stamps, while "Darkest Africa" has issued 4,974.

The report of the Ninth International Congress of Geography, recently held in Geneva, has been printed in Esperanto and can be obtained from *Internacia Scienca Revuo*, Geneva, for a five-cent stamp or coupon.

The Exposition at Valencia, Spain, is sending out elegantly printed advertising matter in Esperanto.

American Theosophists are preparing to publish several of the fundamental books of theosophy in Esperanto.

An international organization of pharmacists is in process of formation. Those in-

terested should send their addresses to Oscar Van Schoor, Voldenstraat, 20, Antwerp.

The Seventeenth International Congress of the Young Men's Christian Association will take place at Barmen, Germany, July 28 to August 1. Esperantists are preparing to take an important part in the reception of foreign delegates and have established headquarters at No. 8 Lichtenplatzterstrasse. The organ of the Esperanto movement in the Y. M. C. A. is *Dia Regno*, published at Mulheim a. Rhein, Freidrich-Wilhelmstrasse 66. Christian Esperantists are requested to help this paper with money and influence, especially at this time in defraying expenses for the Esperanto demonstrations at Barmen.

NEW BOOKS

Barcelona Guide-Book.—An illustrated guide-book of Barcelona, the city of the Fifth Esperanto Congress, has just been issued, and will be sent to any Esperantist who requests it, writing on an illustrated post card (an exhibit of the cards will be a feature of the congress and it is requested that the stamp be placed on the picture side.) One can address either Tutmonda Espero, Paradis 12, or Societat d'Attraccio de Forasters, Rambla del Centre, 30, Barcelona.

Kristana Esperanta Kantareto.—A little brochure of eighteen pages, containing eleven songs of the character indicated by title. Two of these have already been published in "Esperantista Kantaro" and one in the *Diservo* of the Fourth Esperanto Congress. The titles of the eleven songs are: (1) Cion faru nur kun Di' (2) Laŭdu ni Dion, Li estas nia espero (3) Granda Dio, ni laŭdas Vin (4) Liga Kantato (5) Kor' kun koro kune ligu (6) La potenco de l'amo (7) Dio estas la amo (8) Glor' al Jesuo (9) Bela estas la tero (10) La gaja migranto (11) Vesperkanto. Postpaid, 20 cents.

La Mopso de Lia Onklo.—An original and fantastic storiette by R. M. Chase, of Van Kleeck Hill, Ontario. Mr. Chase, in this little work, shakes himself free of all restraint, straddles his imagination and is off for the place where the possibilities of the possible and the probabilities of the probable are forgotten. The man who dislikes pug-dogs can share the fierce enmity which the *rakontanto* cherishes for his uncle's mopso. We do not really believe that anybody was ever sorry for killing a pug unless the owner caught him in the act, but as this story has nothing to do with probabilities the ghost of the slaughtered devil-dog is permitted to follow his slayer over several states and—but more would be telling. A little book of forty-four pages, printed on the finest paper to be had in Chicago, with a pencil sketch of the pug by the author's sister, is *La Mopso de Mia Onklo*. The price is 20 cents. By sending one dollar for *La Deko Internacia*, the subscriber may secure this and the nine other booklets to be issued within the year. See announcement elsewhere.

STRICTLY CONFIDENTIAL

A GOOD START.

Last month we printed a list of special subscriptions for the Barcelona Congress number—our November number, to be issued in October, with a report in English and Esperanto on the World Congress of Esperantists in Spain, September 5 to 11. Herewith is the same list, with additional subscriptions received:

ADVANCE ORDERS

<i>Magazine and Newspaper Editors:</i>	
American Esperantist Company (General)	1200
Mrs. E. A. Baker (Missouri Newspapers)	500
<i>Ministers and Educators:</i>	
Prof. Benedict Papot, Chicago public school teachers (partial list)	800
Arthur Baker, Chicago ministers	400
<i>Members of Legislatures:</i>	
Dr. Taylor, Paris, Texas	100
<i>University and College Libraries:</i>	
Ivy Kellerman, A. M., Ph. D.	50
<i>Public Libraries:</i>	
? ? ? ? ?	????
<i>Women's Clubs:</i>	
? ? ? ? ?	????
<i>Commercial Schools:</i>	
E. C. Reed, Chicago	100
<i>Physicians and Surgeons:</i>	
Dr. K. W. Millican, Chicago	50
<i>For Personal Distribution:</i>	
J. D. Hailman, Pittsburgh	20
Dr. C. H. Fessenden, Newton Centre, Mass.	20
J. B. Hammond, Nairn Center, Ont.	40
Oscar R. Whitehead, Herkimer, N. Y.	20
Charles Froding, Rockford, Ill.	20
M. K. Gilfillan, Washington, D. C.	20
R. M. Chase, Orillia, Ont.	20
H. W. Fisher, Pittsburgh, Penn.	40
Lehman Wendell, Tacoma, Washington	40
Herbert Harris, Portland, Maine.	25
Miss J. E. Hamand, Schaller, Iowa.	50
Mrs. A. H. McDermid, Fontanelle, Iowa	50
Prof. Christen, 217 So. Tenth Street, Philadelphia, Penn.	1000
<i>College Presidents:</i>	
? ? ? ? ?	????

Town School Principals:

L. M. Fisher, Chicago	200
J. F. Twombly, Boston	100
W. L. Church, Boston, Mass.	100

Our plan for this number is to have a special representative in Barcelona, and to give a vivid, "human interest" sketch of the Congress which will *stick in the mind* of the general public better than dry statistics of so many clubs, so many journals, so many books, etc. We want to make it the best number of this magazine which has yet appeared. We can spend more money *making it good* if we know in advance that 50,000 copies will be used than if we are limited to 25,000. That is why we ask you to subscribe for extra copies, in advance, at five cents each. Don't be afraid of buying too many, as in any event *this number will cost us more than we expect to receive for it.*

But in the final calculation it isn't for us nor for you that the Barcelona Congress number is to be prepared, but for the thousands of non-Esperantists. We expect, with picture and story, to make them *see* that congress and to make them *wish they had been there*, and to make them *want to come* to the 1910 World Congress of Esperantists, which is to be in the United States. But all we can do is to send a writer to Barcelona, get a report written on the spot, with photo-engravings of the most interesting features. *It's up to you* to see that the non-Esperantists get this report. It would cost half a million dollars to send a copy of it to every family in America. You can't do that, of course, but you can send it to a large proportion of their leading people—their preachers, their teachers, their editors, their congressmen and senators, their legislators. You can

do this, and if you will do it you can recruit great additions to your volunteer army of propagandists to help you next year and in the years to come.

It's not enough that you do what you can as an individual. Take this up with your local club and see that some provision is made for reaching the right people in your state.

Make your orders for twenty copies or more, and do not remit unless convenient

Here comes a letter from Dublin, Ireland, asking for fifty or a hundred copies of our March number. No especial reason for mentioning it here, except to remind our readers that the time to order copies of any special number is in advance. Come in now with your request for copies of September (Chautauqua congress number) and November (Barcelona congress number).

WELL, RATHER, YES!

Somebody who orders a hundred copies of our Barcelona Congress number wants to know if we can send them to addresses of school teachers. Come again—we have the addresses of 23,100 school principals.

Physicians are good representatives of local culture and intelligence, and furnish a large proportion of our best Esperantists. We have the addresses of 138,493 physicians!

Women's clubs, saving your eloquent arguments to the contrary, usually comprise the intellectually active of the town—we have the addresses of 917.

These addresses are furnished us by a subsidiary corporation of R. G. Dun & Company, whose agents cover every town and village of North America. They give us the addresses of 1,102 business colleges, 10,600 college professors, 395 college presidents.

We have always emphasized the importance of reaching the newspaper editors with propaganda matter—to "line them up" for the acceptance of articles and dispatches concerning Esperanto.

What can *you* do to see that every editor in *your state* gets a copy of the Barcelona number? The periodicals of the United States are divided as follows:

NEWSPAPERS AND PERIODICALS.

Maine	161	Oregon	239
N. Hampshire...	90	Idaho	124
Vermont	70	Montana	106
Massachusetts ..	606	Washington	330
Rhode Island ...	54	Alaska	21
Connecticut	149	Arizona	64
N. Y. State.....	1983	Nevada	47
New Jersey.....	385	New Mexico ...	68
Pennsylvania ...	1378	Oklahoma	340
Delaware	33	Utah	86
Maryland	173	Wyoming	46
D. of C.	70	Alabama	234
Ohio	1132	Arkansas	312
Indiana	813	Florida	159
Illinois	1632	Georgia	374
Michigan	780	Kentucky	331
Wisconsin	693	Louisiana	210
Minnesota	787	Mississippi	225
Iowa	1047	N. Carolina	263
Missouri	1035	S. Carolina	160
Kansas	739	Tennessee	309
Nebraska	617	Texas	862
North Dakota ..	297	Virginia	243
South Dakota ..	325	West Virginia...	222
California	793		
Colorado	345	Total	21770

WHAT MR. WENDELL SAYS.

WE received plenty of complimentary letters and plenty of the other kind, but right here we want to publish this one. from Mr. Lehman Wendell, of Tacoma. He says:

"Your appeal in the last journal is such a good one that I simply can't pass it by and you may therefore book me for forty copies of the Barcelona number. for general distribution. Hope it will be a stunner. Your journal grows better every day and I want to congratulate you. There are other journals more beautiful and better printed, but the Esperanto in your monthly is far ahead of the other publications and is as simple as that of the Krestomatio. The Esperanto in . . . is too cumbersome to suit me. Every month when I have read *Amerika Esperantisto* my enthusiasm reaches the exploding point."

AMERIKA ESPERANTISTO

LA DEKO INTERNACIA.

FOR several months last year we advertised a plan for a Subscription Library of Esperanto books, but the total number of subscriptions received was insufficient to justify proceeding with the work on the plan originally adopted. We have revised the plan, reducing the total cost and making the proposition perfectly simple. Here is our offer.

We shall publish, within one year from date, ten small books, paper covers, an average of about forty-eight small pages each. The retail price of the books will be twenty cents each. *Subscribers* who pay in advance one dollar will receive the entire ten.

The first of the series, *La Mopso de Lia Onklo*, is reviewed on another page of this magazine.

The second book, which will be ready in July, is *La Kolomba Premio*, a charming sketch involving love, humor, philosophy and a happy ending, by the great French writer, Daudet. The translation, by Prof. Benedict Papot, was read before the Chicago Esperanto Society a year ago and was enthusiastically received. Concerning a former translation by Prof. Papot, a French correspondent writes us:

"Mi estas devigata diri al vi la plezuron kiun vi faris al mi, sendante ĵurnalon *Amerika Esperantisto*. Mi legis ĝin scivole kaj mi estis mirigita legante la tradukon de 'La Kukunjana Parohestro.' Jes, mirigita ĉar ĉi-tiu verketo elvenis el mia distrikto kaj estis skribita per nia provinca lingvaĵo de verkistoj Romanille aŭ Mir. Poste Sro. Daudet tradukis ĝin france. Ĉu tio ne estas mirindaĵo post tiu pilgrimado retrovi ankoraŭ en la traduko la saman delikatecon, kiun enhavas nia unua eldonaĵo? Komplimentojn al Sro. Papot!"

The story referred to has since been reproduced by a South American magazine, and on the whole it is probably unnecessary to herald with any special acclaim *La Kolomba Premio*. Without

advertising from us, every Esperantist will want to read it.

Send your orders *now* for *La Deko Internacia*. You will receive *La Mopso de Lia Onklo* by return mail, and *La Kolomba Premio* some time in July.

AN ESPERANTIST COLONY.

It may interest some of the readers of *Amerika Esperantisto* to hear of a project for a colony in Brazil, in which Esperanto will necessarily be used, as many different nationalities will be represented among the colonists. Several prominent Esperantists are numbered among the leaders of the enterprise and a special effort is being made to interest Esperantists of all countries.

The project is no vague scheme, fathered by cranks and visionaries and designed to reform the rest of the world. Those engaged in it are practical people who after close investigation have come to the conclusion that the conditions under which they live can be materially improved by removal to a newer and richer land. Mr. Charles Kuharich, one of the leaders of the enterprise, is the founder of several such colonies, all highly successful, among others one near Montrose, Colo., which has more than realized the hopes of its founders. Mr. Kuharich has travelled extensively, investigating the opportunities offered by various countries. His opinion that Brazil is an ideal location, has been gained by a residence of several months in that country, and in investigation of the possibilities of its various regions. Rich land, capable of growing any tropical product, covered with valuable lumber, located on a navigable river, can be secured from the Brazilian government in large tracts at a nominal figure. It would be very difficult for an individual to make a success under the conditions existing, but through association these conditions can be easily mastered.

All who are in any way interested in this project are requested to require fuller particulars than can be given here. It is proposed, when a sufficient number have signified their approval of the enterprise, to incorporate and to sell stock, under such conditions that anyone can become a stockholder, purchasing his stock under the installment plan. A committee will be sent to Brazil to secure land and make arrangement for removal there.

There is no doubt that suitable land can be obtained, as vast tracts of unused land exist in the Amazon Valley and elsewhere.

The project here briefly sketched offers an opportunity for anyone capable of comprehending the advantages which it presents, to take up his residence in a rich and beautiful country, under conditions far superior to those which obtain elsewhere, in a community of congenial people. All in any degree interested should request further information of William George Adams, Esperanto Headquarters, 1441 Glenarm Place, Denver, Colo.

CLASSIFIED ADVERTISING

WE will print in this department little advertisements of any reputable business, requests for correspondence, etc. More than 25,000 people will read this page. If you have something to sell or trade, tell them about it. Rate per line, 10c flat; no discounts, and minimum charge 20c. Single line correspondence address, twice for 20c. International coupons or one-cent stamps.

ONI empresas en tiu ĉi fako anoncetojn pri ia inda afero, petojn pri korespondado, ktp. Pli multaj ol 25,000 homoj legos tiun ĉi paĝon. Se vi havas ion, kion vi deziras aŭ vendi aŭ doni interŝange, anoncu al ili pri ĝi. Po 20 spesdekoj por ĉiu linio. Nenia rabato.. La minimuma sumo, 40 Sd. Unu-linia adreso en fako de korespondado, du monatojn por 40 Sd. Kuponojn aŭ markojn.

KLASIGITAJ ANONCETOJ

FAKO DE KORESPONDADO

KLARIGO KAJ REGULOJ: La signo montras, ke oni volas nur poŝtkartojn vidajajn; la signo L, nur leterojn. Sen signo, aŭ kartojn aŭ leterojn. Tiam da amerikanoj volas fremdajn korespondantojn, ke ni empresas senpage adresojn de eksterlanduloj. Kiam vi skribas duedeĉ personojn, ne esperu pli ol dek kvin respondojn, ĉar eĉ esperantistoj estas nur homoj.

UNITED STATES

- P Robert S. Woolf, 146 Market St., Blairsville, Penna. Mi deziras sendi interŝange ĵurnalon "Esperanto" por alia fremdlanda Esp. gazeto, ankaŭ korespondadi.— Guy F. Griffith, Santa Rosa, R. D. 2, California.
- P Will F. Crow, Glen Easton, W. Va.
- P Miss Elizabeth Grimes, Glen Easton, W. Va.
- Arthur W. Eckler, RFD 2, Iliom, New York
- Russell R. Lambert, R. 13, Dayton, Ohio, U. S. A. (Ĝardenisto) volas korespondi kun fremdlandaj esperantistoj. Ĉiam respondo.
- Fno. Jessie Barford, Hickory Point, Tennessee
- P Rev. J. W. Welch, Indiana, Penna. (Fremdlanduloj).
- P M. J. Gartner, 716 Main St., Martin's Ferry, Ohio
- Sro. John A. Shober, 118 N. Pinckney St., Madison Wis. volas korespondi kun amerikanoj aŭ fremdlandanoj.
- P Sino. G. H. Thornton, 280 Broad St., Conneaut, Ohio.
- E. M. Kinney, 149 Glenwood Boul., Schnectady, N. Y., deziras interŝangi ilustritajn poŝtkartojn kun fremduloj.

FOREIGN

ALGIERS.

Grupo esperantista volas korespondi per ilustritajn poŝtkartojn kun nefrancaj esperantistoj. Adresu Gaston French, sekretarios Grupo Esperantista, Philippeville, Algiers.

AUSTRIA.

- P Eugen Esterak, M. Ostrau, Moravio, Austria.
- Jozef Pollaczek, Prag VIII, Primatorenstrasse 601, Austria.
- Ludvik Janos, abituriento, Kromeriz, Vodni ul. 90, Moravio, Aŭstrio.
- P Jan Kordaĉ, Mistek, Moravia.
- J. Tenora, Moravec, Moravia.
- Nagy Jozsef, VI. Hegedus Sandor-U. 17, III. em II, Budapest.
- Ludvik Janos, abituriento, Kromeriz, Vodni ul. 90, Moravio.

BELGIUM.

- Marula Roe, Krugerpilaco 23, Antwerp, Belgium.
- P. Attabaer, 3 Place de l'Universite, Louvain.
- H. Balthazart (ŝlo), Place de Liege, Beyne-Heusay.

BOHEMIA

- Josef Jaroslav, Vys Myto, Bohemujo.
- Ladie Skorpca, Praha Zizkov, nerudova ul 33, Bohemujo.
- Por poŝtmarkoj sendos koloritajn kartojn Sro. Jaromir Skrivanej, Jiĉin, Bohemia.
- Ant. Herman, Ceske Budejovice.
- Alberto Hirschau, Kralovska 33, Praga Karlin.
- Vojtech Jelinek, Kukleny.
- Karel Eisner, Praha II, Wenzigova.
- Enrico Kneif, Hradec Kralove.
- Joe. Kodl, Dejsina a Pizen.
- O de Ployer, Praha Zizkov, Prokпова strato 150.
- Vavř Novak, Praha Zizkov, Riegrova ul c 38.
- Bohumil Pelz, Ce Karas, Aldrichova 264, Praha-Nusle.
- Rob Y. Brousil, Praha I 1040.
- Rudolf Divis, Lizkova tr 195, Pisek.
- Bedrich Pollak, Vys Myto.
- Bed. Saska, Lazne Zelenice.
- O. Sklencka, Praha II 245.
- Josef Smula, Ceske Budejovice, Prazska silnice 22.
- Anton Sulc, 11 Mestanska skola, Hohenmuth Vysokem Myte.

Trojan John, Smichov, Palacky-Street 552 111.
Frans Zlatnik, Dvur Kr-n, Str. de Halek 463.
Ant. Heyrovsky, juristo, en Nem. Brod., Bohemujo.

BRAZIL.

Oni raportas, ke Sro. Eugenio A. Cocho, kies adreso aperis tie ĉi estas mortinta antaŭ nelonge. Tio do klarigos nerespondojn.
Lauriano Trinas, Coutabilidade de Guerra, Rio de Janeiro.
Annibal Lobo, R. Sacramento, 24, Rio de Janeiro.

BULGARIA

R. Avramov, V-Tirnov.
Georgi Stojanov, V-Tirnov.
Volas korespondi kun ĉiulandaj lertaj terkulturistoj kaj fruktokulturistoj; ankaŭ status ricevi Esp. Ĵurnalojn kaj gazetojn de ĉiulandanoj; ĉiam respondo. Zahary Iliev, Soldato, 4a regimento, 4a roto, Plevno, Bulgarujo.

CHILE

Prof. Louis E. Sepulveda Cuadra, Casilla 1679, Santiago

DENMARK

Sro. N. Moesgaard, 19 Kirkestrade, Koge.

FRANCE

- Volas interŝangi poŝtmarkojn kaj korespondix per ilustritaj poŝtkartoj R. Champenois, Villeneuve (Aube) Francujo.
- P Sro. Andre Whittle, (15-jara), 78, Voie de la Claise, Saint-Quentin (Aisne), France.
- P Sro. Albert Blondelle, instruisto, Ecole Theillier, Desjardins, Saint-Quentin (Aisne), France.
- Prof. J. Pion, 34 Rue de la Comedie, Beaune (Cote d'Or), France, akceptas korespondantojn por ĝelernantoj; certa respondo.
- P Sro. J. Rouge, 2 rue Ste. Isidore, Lyon, France.
- Volas korespondi kun amerikanoj la jenaj soldatoj ĉiuj en la sama adreso: Caserna du 6 Genie, Angers, France.
- Sroj. Bonne, Leau, Henry, May, Roussel, Millour.
- Simeon Cotte, 44 rue de Provence, Paris.
- R. Champenois, Villeneuve, France.
- Auguste Merard, St. Claude (Jura) France.
- A. Grezillier, Limoges, France.
- P Sro. Marcel Parrot, 21 rue de Tourtille, Paris.
- Volas interŝangi uzitaj poŝtmarkoj kaj ilustritaj kartoj.
- P Sro. Wottrich, Freidenstrasse 46, Magdeburg, Germanujo.
- P R. Roessler, Frommhausenstrasse 34, II, Stendal, Germany.
- P Freidr. Beck, Mulhausen, Elsass.

JAPAN

Sro. T. Nakama, Yurakusha, Marnouci, Tokio.

MEXICO

- Fino. Beatris Horcasitas, 4a de Mina No. 441, Mexico D. F.
- Fino. Celeste Cordero, 363 Zaragoza, Guadalajara, Jal.
- Sro. Salvador Uribe, Cia Ind. de Guad, Guadalajara, Jal.
- Sro. Prof. Domingo F. Morales, Av., Colon 433, Guadalajara, Jal.
- Sro. Miguel A. Renteria, Portal Bravo 3y 3, Guadalajara, Jal.
- Fino. Refugio Ocampo, la de Pas No. 4, Aguascalientes.
- Fino. Guadalupe, Ochoa, 2a Zaragoza No. 1, Jalapa, Ver.
- sro. Jaquijn R. Ortego, Apartado No. 115, Guadalajara, Jal.
- Sro. Francisco Herrera Zambrano, Banco National de Mexico, Leon, Gto., Mexico.
- Sro. Wencelas Rodriguez, L. y Cos. 19, Vera Cruz, Mexico

ROUMANIA.

- P Sro. S. Miluta, presisto, Str., Colonel Ghica No. 49, Bukaresto.
- P Sro. D. Treastioreanu, Str. Vittor No. 91, Bukaresto.
- P Isidor Steinfeld, St. Faurari 27, Bukaresto.

This magazine is working for you. Do something like that for us

RUSSIA.

Volas korespondi kun esperantistoj pri fondo de "Tutmonda Kristana Studenta Ligo", Ivan Ivanoviĉ Aleksejev, Semskaĵa Bolnica, Bogorodak, Moskvo gub., Russia.

Eŭĝeni Vojnovski, Censtohor, Piotrkovska Gubernio, Polujo, Rusujo.

N. Z. Mikulski, 21 Krestovaja Str., Ribinsk, Jarosl. gub., per leteroj pri la juĝaj demandoj.

Petro Novakovski, Koluŝki, Poland, fervojisto ĉe la stacio de la Varsov-Viena fervojo, volas korespondi kun fervojistoj pri aferoj fervojaj.

T. Ziembinski, Hoxa 46, II, Warsaw, Poland.

SERVIA

P. Isailo Venadoviĉ, 9 Zeleni venac, Belgrade, Servia, interŝanĝas kartojn nacikostumajn.

Siniša Budjevac, Brankova 19, Belgrade.

SPAIN

Richard Sauren, (akvarelpentristo), Heros 6, Bilbao.

Jose Lopez, Ybarro Hermanos, Bilbao

Sainz Ignacio Argueso, San Ignacio 5, Sestao, Vizcaya.

Juan Ginesta, Strato Paradiŝ, 12, (E. K.) Barcelona.

Miguel Guitart, Calle S. Pedro del Taulat, No. 67 (bis), 1°, 2^a, Barcelona.

SWEDEN

H. Haroldson, 14 Badstrugatan So., Stockholm.

Ragnar Olsson, Braunkurkogatan 56, Stockholm.

La geanoj de grupo Esperantista de Carcar, Sebu, Philippine Is., deziras korespondi. Skribu sub zorgo de Sro. Jose D. Galuano.

FAKO DE REKLAMO

NI NE POVAS FARI INKVIZICION pri niaj reklamantoj. Tial ni ĉin forte rekomendas, kaj petas ke vi ĉin nian revuon kiam vi skribos ĉin. Ni volas tuj informiĝi, se ĉin nia reklamanto malfidus ĉin reklamajon.

POR ANONCO TIE ĉin ni taksas Sm. .20 por ĉin linio, kaj la minimuma sumo estas Sm. .40. Oni povas ĉin kalkuli ĉuste po 57 literoj kaj spacoj en ĉin linio.

"Respektindaj Sinjoroj: Mi petas al vi ĉin la publikigadon de mia nomo sur via bela ĉurnaloo, ĉar almenaŭ mi ricevis centom de malsamaj adresoj ĉin petas korespondadon. Mi vidas ke vi estas praveĝaj kiam vi diras ke la anoncoj estas devigataj ĉin al vi 'ĉesu!' Mi relankas al vi kaj deziras longan vivon al via bona ĉurnaloo.—Jose Lopez Beraza, Bilbao, Espana."

ADD A FEW TENS AND TWENTIES TO YOUR INCOME by writing us crisp illustrated articles, rich in local color, on such topics as will be of national or international interest,—even if too commonplace to be of local interest. 2,000-4,000 words illustrated with 6-12 good photo prints (accompanied by original films, when possible), or sketches. Cash on publication. **INTERNATIONAL PRESS BUREAU, 8535 North 19th St., Philadelphia.**

Se, (kiel dirite), vi skribas 20 kartojn kaj ricevas nur 15 respondojn vi perdas tiel proksimume 25 cendojn. Sendu ĉin fotografajon kun \$1.50 kaj mi reproduktos ĉin sur 25 belaj poŝtkartoj ĉin VENIGOS 25 RESPONDOJN. Specimenon kontraŭ marko. D. E. Parish, Toronto, S. D.

Esperanto Conversation Leaflets. Best method of learning to speak Esperanto. Five cents each. Esther Owen, Delegito U. E. A., Savannah, Georgia.

SOMERLOĜEJO POR ESPERANTISTOJ.—Ĉe bela Lago Morey, en la montoj de Stato Vermont, estas negranda somera kolonio, altrita de la Carmoĝe de la loko. Tie ĉin sin trovas The Bungalow, algranda gastejo por ĉirkaŭ kvindek personoj, speciale favorata al literaturistoj, artistoj, k. t. p. Dum la nuna somero oni provos ĉin kelkajn esperantistojn, ĉin havos klasojn kaj praktikado en la parolo. Bonaj ĉambroj, mangado, banoj—ĉin konvenaĝoj de la kulturita vivo. Rajdado, ŝskapado, danco, ludoj. Kosto, dek ĝis dek kvar dolaroj po semajno. Specialaj prezoj dum Junio. Oni skribu al Mrs. Millioan, The Bungalow, Fairlee, Vermont, U. S. A.

ESPERANTO PINS

Cut shows exact size and design. Can also be finished as a lapel button. Solid gold, \$2.00 each. Rolled gold plate, 75c each. Sterling silver, 60c each. 33 1-3 per cent discount on orders of 100 or over. We also make Collage, Class and Fraternity pins, buttons, fobs, etc.

UNION EMBLEM CO., ATTLEBORO, MASS.

Private Lessons

To beginners or to those who desire conversational practice,

by

C. J. BRESLER, D. E. A. N. A.

**1693 BROADWAY
NEW YORK**

HERE IT IS!

Just What You Have Been Looking For.

A regular, systematic, carefully edited Esperanto news and lesson service for newspapers and periodicals at prices amazingly low. The editor holds a diploma from the A. E. A. Each article contains live, up-to-date news and a lesson in Esperanto. The best possible method of propaganda at the lowest price consistent with good service. Write at once for details. Special concessions to those who subscribe for the service with the next thirty days. Address, The American Esperanto News Syndicate, 1164 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Do You Know Esperanto Well?

You should learn it, for it is an open sesame to the world's store of knowledge. *Hard to learn a language?* Not if that language is Esperanto presented in a clear and simple manner by a common sense text-book.

THE STANDARD MANUAL OF ESPERANTO

is complete and up-to-date, containing answers of Zamenhof and Dr. Zamenhof's word-building, and is so easy that from it you can learn Esperanto well in two or three weeks. The best way to refute the charge that Esperanto is hard is to show a copy of *The Standard Manual*. Ĝi ne provas simpligi Esperanton sed prezentas ĝin simple kaj nature. Price, 35c; or 50c cloth bound.

Special inducements to Esperanto clubs, agents, and kunhelpantoj de nia afero.

E. S. JELLEY JR.

Vancouver, B. C. 108 Heatley Ave.

By Post Card Today: Your order for Barcelona Congress Number!

AMERIKA ESPERANTISTO

WHOLE OF ESPERANTO

Foreign Languages, per copy, postpaid... .05
 Bohemian, French, German, Italian,
 Spanish, Swedish
 (Cart-Mann)

PROPAGANDA PAPER

Elements of Esperanto, 16-page pamphlet; 10 for 10c; 50 for 30c; 100 ... .50
 Grammar Propaganda Cards, 50 for 13c; 100 .25
 Troiseme Congres Universel.....\$0.05

POST CARDS

Raising the Flag at Chautauque, two for.. .05
 Group of Esperantists, two for..... .05
 These cards are triple size, folding, on high-finish board. The engravings appeared in August number of magazine, which is now sold out. They are highly desirable souvenirs of the First American Convention

MAGAZINES BOUND

Amerika Esperantisto, Volume 1..... 3-50
 Volume 2, \$1.00; Volume 3, \$2.00
 These volumes are nicely bound, stiff boards and cloth, gold side stamp. We are well supplied with Vol. 2, have a few of Vol. 3, and very few Vol. 1. Those who care to own a complete collection will do well to buy this year

Esperanto Flag \$2.00
 Heavy green felt, 25x38, for wall decoration (star on one side only).
 Esperanto Button ..... .10
 Celluloid with green star and words. Five or more, 5 cents each.

LA REVUO.

Sample copy, 15c; annual subscription...\$1.60
 This monthly magazine, containing in each issue a translation by Dr. Zamenhof of some literary masterpiece, is probably the leading Esperanto magazine of the world. For the reason that we are general American agents for the Esperanto books published by the Revuo firm, we accept subscriptions and single copy orders for this periodical. We prefer not to receive subscriptions for other foreign magazines. Unless otherwise ordered, Revuo subscriptions will begin with the January, 1909, number.

PHONOGRAPH CYLINDERS.

One, by mail...50; three by express... 1.00
 No. 1—Pronunciation.
 Nos. 3, 4—La Feino.
 Nos. 2, 5, 6, 7, 8—Exercises.
 No. 9—First Chapter from La Predikanto.
 No. 10—Extract from La Faracno.
 No. 11—Translation of Antony's oration from Shakespeare's "Julius Caesar."
 These cylinders fit any machine. We cannot supply disc records.

ESPERANTO SONGS.

Sheet music is imported by us often through indirect sources and cannot be guaranteed in perfect condition. Sent postpaid in strong mailing tubes at prices quoted:
 Himno al Zamenhof (Deshays)..... .35
 La Kanto de l' Cigno (F. de Menil)..... .35
 La Vojo (Deshays)..... .20
 Kushas Somero (F. de Menil)..... .35
 Mi Audas Vin (L. Zamenhof-Harris)..... .35
 Mi Audas Vin (F. de Menil)..... .35
 Birdoj Forflugu (Seyanaeve-Guivy)..... .50
 Himno (Dombrovski-Guivy) ..... .40
 Serenado (Butler—Bird) ..... .35

ESPERANTO PERIODICALS.

Ten, all different, for 50
 Large numbers of various foreign Esperanto periodicals accumulate at this office. We will send ten copies, all different, for 50 cents, but will not supply special selections except when convenient.

LEATHER BINDING.

THE light-weight edition (bible paper) of the American Esperanto Book can be had in limp leather binding, gold title stamp, for \$1.25, or \$1.75 with renewal of your subscription for a year.

SE VI VENOS OKCIDENTON,

Nepre vizitu la "Juglandan Urbon." Plej bona loko en la plej bona parto de la mondo. Hejmoj, sano, klimato, richa tero—granda oportuno por prospera kaj kontenta vivo. Skriba por senpaga libreto, ilustrita karto, ktp., al J. C. Cooper, Sekretario de la Puahligo, McMinnville, OREGON, U. S. A.

DIAMONDS

ON CREDIT LOFTIS SYSTEM

Send for our handsomely illustrated 1909 catalog containing 1500 beautiful reproductions of all that is correct and attractive in Diamonds, Watches, Jewelry. Then, in the privacy of your home or office, select whatever you desire. We send on Approval the goods you wish to see. If you like them, pay one-fifth the price on delivery and the balance in eight equal monthly payments. We make your credit as good as the millionaire's and give you the advantage of the lowest possible prices. We make \$5 or \$10 do the work that \$50 does in a cash store, and give a written guarantee of value and quality. Catalog free. Write today.

Invest in a Diamond. It will pay better than stocks, bonds or savings bank interest, for Diamonds increase in value 10 to 20% annually, and your security is absolute. If considering a Diamond or Watch as a gift, you will find the Loftis System a great and timely convenience on anniversaries, birthdays, weddings, holidays, etc. Descriptive catalog is free. Write today. Do it now.

YOU CAN EASILY OWN A DIAMOND OR A WATCH

LOFTIS BROS. Est'd 1858 | The Old Reliable, Original | Diamond and Watch Credit House | Chicago, Illinois, U. S. A.

New Premium Edition

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK

A COMPENDIUM OF THE INTERNATIONAL
AUXILIARY LANGUAGE

ESPERANTO

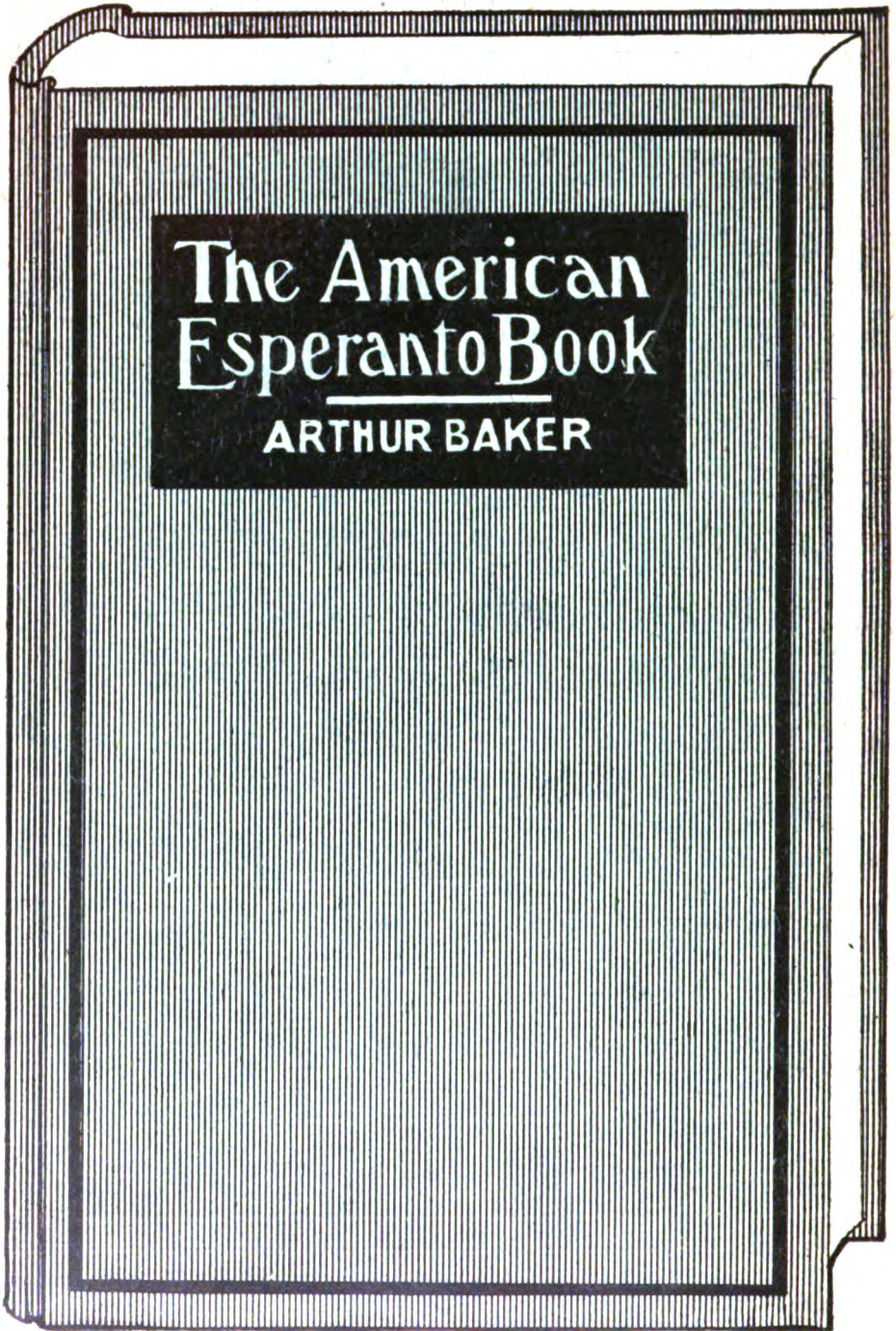

NOTICE.—This book is published for free circulation, one copy being given with a yearly subscription to AMERIKA ESPERANTISTO. To offer it for sale in any other manner would be an infringement of the publishers' copyright.

CHICAGO
AMERICAN ESPERANTIST COMPANY
1908

Exact size shown; bible paper, paper cover; total weight 4 oz. Sewed, opens flat, easily carried in pocket. Free with a yearly subscription to AMERIKA ESPERANTISTO. Same text as the cloth-bound book, less seven unimportant pages. See p. 2, cover.

"The very best manual yet produced."—*The British Esperantist*